

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Studium humanitní vzdělanosti

Tereza Peňázová

Domácí násilí

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Libor Prudký, Ph.D

Praha 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval/a samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu. Toto prohlášení a souhlas budou signovány vlastnoručním podpisem.

V Praze dne 25. 6. 2019

.....

Tereza Peňázová

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucímu své bakalářské práce panu Ing. Liborovi Prudkému, Ph.D za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat policejnímu prap. Krajského ředitelství policie kraje Vysočina Jiřímu Liškovi za ochotu, pomoc, za poskytnuté materiály k problematice domácího násilí a za odborné konzultace. Děkuji.

Dále bych chtěla poděkovat za pomoc a poskytnutí odborných materiálů z oblasti zdravotnictví Bc. Adamovi Hrubému. Děkuji.

Obsah

Obsah.....	4
1 Úvod.....	6
2 Domácí násilí.....	7
2.1 Definice domácího násilí	7
2.2 Znaky domácího násilí	8
2.2.1 Opakování a dlouhodobost	8
2.2.2 Eskalace	9
2.2.3 Jasně rozdělené role.....	9
2.2.4 Neveřejnost	9
2.3 Druhy domácího násilí	10
2.3.1 Psychické násilí.....	10
2.3.2 Fyzické násilí	13
2.3.3 Ekonomické násilí.....	14
2.3.4 Sexuální násilí.....	15
2.3.5 Sociální násilí.....	17
2.4 Fáze domácího násilí.....	18
2.4.1 Fáze I. – vytváření napětí.....	19
2.4.2 Fáze II. – období týrání.....	19
2.4.3 Fáze III. – líbánky	19
2.5 Osobnost oběti.....	23
2.5.1 Ženy	23
2.5.2 Muži	24
2.5.3 Děti.....	24
2.5.4 Senioři.....	26
2.6 Osobnost násilné osoby.....	27
2.6.1 Ženy	27
2.6.2 Muži	27
3 Pomoc obětem domácího násilí	28
3.1 Proč oběť zůstává s pachatelem	28
3.2 Mýty o domácím násilí	31
3.3 Safe plan - Bezpečnostní plán.....	32
3.4 Právní pomoc	33

3.5 Lékařská pomoc	40
4 Domácí násilí v České republice	43
4.1 Výzkumy	43
4.1.1 Mezinárodní výzkum násilí na ženách	43
4.1.2 Reprezentativní výzkum Domácího násilí 2006 – STEM.....	45
4.1.3 Vybrané problémy z oblasti domácího násilí v České republice ...	46
4.1.4 Násilí na ženách: průzkum napříč EU	47
4.1.5 Výroční zpráva ROSA	49
4.2 Porovnání teoretické části bakalářské práce s výzkumy uskutečněné v České republice.	50
4.2.1 Mezinárodní výzkum násilí na ženách	50
4.2.2 Reprezentativní výzkum Domácího násilí 2006 – STEM.....	51
4.2.3 Vybrané problémy z oblasti domácího násilí v České republice ...	51
4.2.4 Násilí na ženách: průzkum napříč EU	52
4.2.5 Výroční zpráva ROSA	52
5 Závěr	53
6 Literatura	55
7 Seznam příloh.....	60

1 ÚVOD

V bakalářské práci se hodlám zaměřit na problematiku domácího násilí. Po dlouhou dobu bylo domácí násilí považováno pouze za problém nižších vrstev společnosti, protože se věřilo, že se ve vyšší společnosti nevyskytuje. Velmi často se páchaní domácího násilí přisuzovalo těm jedincům, kteří mají skony k alkoholismu nebo jsou závislí na jiných návykových látkách. Bohužel se násilí ve společnosti projevuje v různých formách a k jeho vzniku přispívají různé faktory. Mezi tyto faktory můžeme řadit vyšší životní tempo a jeho případné nezvládnutí, neschopnost řešit vyvstálé životní situace a moderní způsob života.

V posledních letech je domácí násilí stále více řešeno jako problém celé společnosti a jeho aktuálnost je stále připomínána. I přesto, že se tato problematika neustále veřejně řeší, stále se můžeme setkat s názory a mýty, které ve společnosti nadále přetrvávají a tím narušují náhled na domácí násilí. Je tedy velmi důležité neustále informovat širokou veřejnost o přetrvávajících mýtech o domácím násilí a jeho následcích.

V této bakalářské práci bych chtěla upozornit na problém, kterým domácí násilí v České republice opravdu je. Jedním z primárních cílů této práce je poukázat na příčiny a na možnosti vzniku domácího násilí. Distribucí získaných poznatků seznámit širší okruh společnosti s tímto etickým problémem. Jak je vidět z mnohačetných výzkumů posledních let, domácí násilí je jednou z nejrozšířenější formou násilí vůbec. Jako takové není jenom soukromým problémem, nýbrž závažnou překážkou rozvoje společnosti na celém světě, která má negativní dopady nejenom na oběť a její nejbližší okolí, ale má také vliv na sociální i ekonomickou oblast, a mnoho dalších.

2 DOMÁCÍ NÁSILÍ

2.1 Definice domácího násilí

Fenomén jménem domácí násilí je specifické násilí, které je velmi těžké odhalit, jelikož se odehrává tzv. za zavřenými dveřmi. Po velmi dlouhou dobu bylo domácí násilí považováno za tabu a jako soukromá záležitost uvnitř rodiny či mezi partnery. Díky tomu se postupem času vytvořily mýty, které v jisté míře přetrvávají až dodnes. Zlepšení nastává až v posledních dvaceti letech, kdy se postoj k domácímu násilí změnil.

Abychom mohli vysvětlit pojem domácí násilí, musíme vymezit jeho pole působnosti. Většinou se uvádí, že domácí násilí je prostoupeno všemi společenskými vrstvami. Kde se ale hlavně domácí násilí projevuje, je v rodině. Pokud rodina jako základní jednotka nefunguje, neovlivní to jen samotné členy příslušné rodiny. Naruší vzájemné vztahy a funkce, která by rodina měla plnit. Nejde pouze o narušení funkce biologické, reprodukční, ale také i sociální. Sociální sféra je velmi důležitá už jen proto, že se v rodině utváří hodnotový systém, učíme se rolím a sociálním dovednostem, které pokud jsou narušeny, mohou nevratně pokrýt výchovu dětí. Tomuto problému je v poslední době věnována velká pozornost, protože domácí násilí zastupuje velkou část z celkového násilí páchaného na lidech.

Pokud bychom chtěli definovat domácí násilí, musíme brát v potaz, že každý autor, který se o určitou definici pokusil, je vázán tím, co o daném problému ví a jak ho sám osobně vnímá. Proto jsou různé definice, které nám říkají, co a čím se domácí násilí vyznačuje a co může teoreticky způsobit. Přestože se jedná o diskutovaný mezinárodní problém, poskytnutí přesné definice domácího násilí je velmi složité, ne-li nemožné. Co mají ale všechny společné je to, že za páchané násilí je odpovědný ten, kdo ho činí druhým.

Barnett (Barnett et al. 2005) uvádí, že pokud jde o definování pojmu domácí násilí, tak se odborníci shodují na těchto jeho hlavních znacích:

- Výskyt násilných incidentů (násilí),
- které se opakují (opakovanost),
- a to se vzrůstající intenzitou (eskalace),

- čím vzniká jasné rozdělení rolí na násilnou a ohroženou osobu (asymetričnost vztahu) (BARNETT et al. 2005; Ševčík a Špatenková 2011; Buskotte a Vaníčková Horníková 2008)

Podle Mgr. Drahomíra Ševčíka je domácí násilí nejrozšířenější formou násilí vůbec, které je zároveň nejméně kontrolovatelné. Zároveň udává, že domácí násilí je proces, který má svoji dynamiku, a násilí se vždy zhoršuje a eskaluje (Ševčík a Špatenková 2011).

Světová zdravotnická organizace (WHO)¹ zveřejnila celosvětový odhad, který ukazuje, že přibližně 1 ze 3 (33,3%) žen na světě zažily fyzické a/nebo sexuální násilí od svého partnera či zažily násilí mimo partnerský vztah (World Health Organization 2017).

Ingrid Matoušková ve své knize *Aplikovaná forenzní psychologie* shrnuje, že „domácí násilí je chování, které v párovém soužití nebo širší rodině u jedné osoby vyvolává strach z osoby druhé. (Matoušková, 2013, str. 24)“

2.2 Znaky domácího násilí

Domácí násilí musí mít určité znaky, podle kterých je tento trestný čin definován. Znaky, které nelze jen tak přehlédnout, či je nebrat v potaz. Je to závažné chování jedné osoby (pachatele) vůči druhé (oběti), která se nemůže, nebo neumí sama proti pachateli bránit. Z pohledu pana Ševčíka a slečny Špatenkové na tyto znaky, se jedná o domácí násilí, pokud jsou splněny všechny čtyři definiční znaky. Uvádějí, že pokud některý z těchto znaků chybí, tak se může zvažovat i o jiné podobě rodinného problému, než je domácí násilí. Dále také uvádějí, že s velikou pravděpodobností bude chybějící znak brzy doplněn, a tím budou znaky kompletní, tudíž proces opravdového (z pohledu kompletních znaků) domácího násilí může začít (Ševčík a Špatenková 2011).

2.2.1 Opakování a dlouhodobost

Aby se jednalo o domácí násilí, musí se jednat o opakované útoky. Pokud se útok stal pouze jednou, nedá se stoprocentně určit, jestli se tento útok bude opakovat znovu. Většinou se ale útoky s velkou pravděpodobností opakovat budou. Druhý incident se

¹ Překlad vlastní: Violence against women. *World Health Organization*

v domácnosti odehraje přibližně v následujících pěti týdnech od prvního incidentu. Pouze 10 % domácího násilí zahrnuje pouze jeden incident, v 90 % domácí násilí zahrnuje systematické, opakované násilí, které se odehrává po celou dobu trvání vztahu (Metropolitan Police (UK) 2001). Nemusí jít pokaždé o ten samý útok, což může být poprvé třeba pouze slovní urážení. Jenže díky opakovanosti a dlouhodobosti trvání má agresor možnost využít různých forem násilí. Ve většině případů domácího násilí jde o kombinování všech násilných forem. Pokud se násilí vůči oběti opakuje, ať se odehrává třeba jen jednou za týden, je dobré začít tento problém řešit (Metropolitan Police (UK) 2019).

2.2.2 Eskalace

Dalším ze znaků domácího násilí je eskalace. Její hlavní doménou jsou stupňovací tendence a zkracování času mezi útoky. Jednotlivé útoky se mohou vyvinout od slovního napadání k hrubému fyzickému útoku. Také časnost napadání agresorem je čím dál kratší (Matoušková 2013). V tomto případě není na místě rčení: „*Nic už nemůže být horší, než už to doopravdy je.*“ Protože v domácím násilí může být vždy ještě hůř.

2.2.3 Jasně rozdělené role

Rozdělení rolí je u domácího násilí nezpochybnitelné. Obsazení rolí v domácím násilí, tedy agresora a ohrožené osoby, je dané hned od začátku výskytu násilí ve vztahu. Tyto role se v průběhu času nikdy nezmění. Tedy oběť zůstane v průběhu domácího násilí vždy obětí. Proto nemůžeme za násilí považovat vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde se role pachatele (násilné osoby) a oběti (osoby ohrožené) střídají (Matoušková 2013).

2.2.4 Neveřejnost

Podle Ludmily Čírtkové je neveřejnost jeden z hlavních problémů u domácího násilí. Nikdo totiž nemůže s jistotou říci, ve kterém vztahu, ve které rodině se může nebo už přímo odehrává domácí násilí.

Častým jevem u agresora je rozdvojená osobnost. Protože se povaha agresora může zdát zvenčí jako naprosto solidní, nekonfliktní. Že se tedy jedná o pracovitého, milého a spořádaného člověka, který by v „životě neublížil ani mouše.“ Proto agresor napadá svoji oběť na soukromé půdě (nejčastějším místem je společný byt, dům), nebo

někde jinde, kde ho nebude sledovat společnost. Pro oběť to znamená, že je v průběhu fyzického, psychického, či sexuálního napadení naprosto izolována od možnosti jakékoli pomoci zvenčí (Čírtková Ludmila 2004).

2.3 Druhy domácího násilí

Podle Ševčíka a Špatenkové mají všechny formy domácího násilí většinou společný cíl. Agresor používá nespočet taktik, aby dosáhl toho, po čem touží. Pokud si násilník něco usmyslí, chce dosáhnout cíle všemi prostředky, které má k dispozici, nebojí se zajít i za hranu zákona i lidskosti. Jako násilná osoba se nebojí snížit k ponižování, izolování, zavražďování, obviňování, ale také k fyzickému týrání (Ševčík a Špatenková 2011). Je důležité říci, že formy násilí se prolínají a navzájem se ovlivňují. Tyto vypsání formy nejsou zdaleka všemi možnostmi, které agresor může využít.

2.3.1 Psychické násilí

Psychické násilí je velmi těžké odhalit a prokázat. Čírtková Ludmila ve své knize uvádí, že psychické týrání se objevuje ve 100 % případů domácího násilí. Je to dáno tím, že opakovanost násilí u oběti často poškozuje její duševní integritu a stabilitu. Dále uvádí, že samotný výskyt psychického násilí je velmi malý (Čírtková Ludmila 2004). Často díky psychickému násilí dochází u oběti až k rezignaci a přestávají vnímat v jakém prostředí a v jaké situaci doma žijí. Jedná se o psychický nátlak ze strany agresora na oběť. Často si agresor ani neuvědomuje, že dělá něco, co druhého partnera zraňuje či mu způsobuje psychickou újmu. Bohužel velmi často dochází k tomu, že vinu za případné problémy ve vztahu přikládá ne sobě, ale své partnerce či partnerovi. „Toto násilí se může označit také jako citové, emoční nebo neviditelné násilí“ (Jurtíková 2013, s. 14). Neviditelné, protože psychické rány nejsou a nejdou vidět tak, jako ty fyzické. Toto jednání se někdy považuje za ještě horší než fyzické násilí, jelikož psychické následky jsou někdy mnohem horší. Dokážou ublížit náhledu na svoji osobu, dokáže zničit sebevědomí. Taková oběť si ponese někdy následky i poté, co se dostane z vlivu agresora.

Psychické násilí také můžeme rozdělit do dvou kategorií (Ševčík a Špatenková 2011).

1. První je **násilí neverbální**. Agresor se ke svému jednání nevyjadřuje. Jsou pro něj důležité činy, které mají vytvořit v oběti pocit beznaděje a ublížení. Jednání může být zapříčiněno vztekem, afektem i pouhou touhou někomu ublížit. Bohužel toto jeho jednání většinou odnese nejbližší osoba, což v našem případě je manželka či přítelkyně. Pod tímto jednáním si můžeme agresora představit, jak ničí oblíbené věci (pálení fotek, ničení oblečení), ke kterým má osoba citové vztahy a velmi si jich považuje. Agresor tyto věci dělá s jedním cíleným záměrem, a to co nejvíce ublížit.
2. Do **násilí verbálního** zahrnujeme slovní útoky. Zejména jde o neustálé ponižování oběti („*Copak to nevidíš, nic jsi nedokázala, nic nedokážeš.*“), obviňování, nadávky, poznámky a gesta, které týranou osobu určitým způsobem degradují. Dále sem také zařazujeme vyvolávání strachu, výslechy („*Kde jsi zase byla.*“), slovní týrání, vyhrožování sebevraždou agresora, odebráním dětí („*Až jednou přijdeš domů, nikoho tu nenajdeš. Už je nevidíš.*“), zesměšňování, nadávky a křik. Do psychického násilí můžeme také zařadit jednání, při kterém nám násilná osoba zabraňuje v kontaktu s přáteli a rodinou, zabraňuje nám přístupu k informacím, ke službám jako je vzdělání či zdravotnické služby (Ali et al. 2016). Výhrůžky zabitím používají podle Čírtkové nejvíce ženy (32,6 % žen a 26,4 % mužů), muži ale takovéto výhrůžce věří daleko méně, než ženy, protože 45 % žen se opravdu obává, že partner od výhrůžky přejde k činu (Čírtková Ludmila 2004). Pokud násilí zajde až tak daleko, protože si pachatel uvědomuje svoji sílu a vliv nad obětí, může dojít až k tomu, že se agresor obrátí i na děti, které mohou a nemusí být jeho vlastní. Agresorovi může postačit i jen to, aby obrátil svoji zlost na dítě, že se dítě nachomýtně u hádky, které přitom neprovedlo nic, co by mohlo vytvořit či podnítit jeho zlost.

Verbální nadávání a ponižování může mít horší následky než násilí neverbální. Ano, ztráta svých osobních věcí může být velmi bolestivá, ale některé se dají nahradit. Bohužel následky verbálních útoků jsou širokosáhlé. Jako za možné následky lze považovat snížené sebevědomí, zhoršená schopnost navazovat přátelství a vztahy uvnitř své vlastní rodiny, ale také vztahy, které se utvářejí mimo rodinný rámec. Můžeme ale uvést i indikátory, které nám mohou pomoci násilí na druhé osobě rozpoznat. Mezi

psychické indikátory násilí můžeme zařadit tyto (Vaničková E., Hanáček J., Krpálková J., Papežová H. a Šeblová J. 2017):

- *„zvýšená úzkost*
- *depresivní příznaky*
- *pocity strachu, bezmoci a viny*
- *apatie a sociální uzavření*
- *poruchy spánku*
- *poruchy příjmu potravy*
- *výbuchy vzteku*
- *ztráta sebevědomí*
- *snížený výkon*
- *rozvoj závislého chování na tabáku, alkoholu, nelegální droze, lécích*
- *sebevražedné tendence* (Vaničková E., Hanáček J., Krpálková J., Papežová H. a Šeblová J. 2017, s. 14)“

Jako příklad uvádím pětatřicetiletého muže, který má středoškolské vzdělání a pochází z vesnice. Jeho manželka je vysokoškolačka, manažerka z Prahy.

„Manželka mě nebila, jen mě ustavičně ponižovala tím, že jsem nevdělaný a chudý. Nejraději to dělala před mými přáteli (dokud jsem o všechny nepřišel). Když jí to nestačilo, začala mě zamykat doma (Doležal 2012).“

Tady na tomto případě zjišťujeme, že i muži jsou oběťmi domácího násilí. Že není pouze násilí na ženách, jak se mnozí domnívají. Muži jsou týráni přítelkyněmi, manželkami atd. Sice se o násilí na mužích tolik nemluví, což ale neznamená, že neexistuje. Není dobré, pokud se mluví o ženách jen jako o obětech tohoto trestného činu, protože některé ženy mohou být taktéž v roli pachatelky. Je až zarážející, že muži, kteří tento „teror“ snášejí, se bojí, nebo se za něj dokonce stydí a nikomu o něm neřeknou. Existují zde různé organizace, linky bezpečí, které se tímto problémem zabývají bez ohledu na to, jakého pohlaví oběť je.

Také můžeme vidět, že psychické násilí nemusí být jen v sociálně slabších rodinách. Tento problém může být i v rodinách, které jsou dobře finančně zabezpečené

a na veřejnosti se chovají jako nejlepší rodina či manželé. Proto je tento způsob násilí těžko odhalitelný. Převážně se odehrává doma tzv. „za zavřenými dveřmi“. Toto nám ukazuje, že se psychické násilí odehrává převážně v domácnosti oběti či ve společné domácnosti partnerů. Tedy v místě, kde by se oba partneři měli cítit nejlépe, jelikož jsou u sebe doma. Na tomto místě by se měli cítit v bezpečí, bohužel v případě domácího násilí se pocit jistoty a bezpečí vytrácí a domov se stává místem, kde nejčastěji dochází k napadení.

Problém nastává v případě, kdy se psychické násilí objeví samotné. Tedy když nedochází k jinému násilí, například fyzickému násilí společně s psychickým. Problém je už jen v tom psychické násilí dokázat. Jak již bylo zmíněno, psychické násilí nezanechává viditelnou stopu. Podle definice, kterou Ludmila Čírtková uvádí, se „*jedná o opakované, zpravidla eskalující slovní nebo jiné nekontaktní projevy agrese, které vytvářejí jasně asymetrický partnerský vztah a poškozuje duševní stabilitu či přímo duševní, ale i tělesné zdraví oběti*“ (Čírtková Ludmila 2004).

2.3.2 Fyzické násilí

Bohužel s psychickým násilím se často pojí i násilí fyzické. Násilí, které zanechává fyzické stopy po přičinění pachatele na těle oběti. Za velmi časté zranění se považují pohmožděniny, řezné rány, zlomeniny a podlitiny. Útoky se liší od pachatele k pachateli. Často se věří tomu, že v každém domácím násilí se vyskytuje fyzická forma násilí, což není pravda. Některé oběti poukazují na to, že fyzicky týrané nebyly, ale *byly* jim zavražďovány a bylo jim jím vyhrožováno. ROSA ve své statistice z roku 2016 uvádí, že z 354 klientek bylo fyzicky napadeno 255 z nich, což je 73,9 %. Nejčastějším fyzickým napadením byly opakované facky, uvedlo 129 žen. K ohrožení střelnou zbraní došlo pouze u jedenácti žen (3,2 %) (Hronová a ROSA - centrum pro ženy 2017).

O fyzické násilí se jedná při jakémkoliv naznačení útoku nebo při útoku samotném. Cílem útoku je oběť zavraždit, ponížit, ukázat jí svoji moc a sílu, kterou nad ní pachatel má. Také chce oběti přivolat bolest. Jako příklady fyzického násilí se uvádí například bití, které může být ve formě fackování, kopání, škrábání, škracení nebo mlácení pěstmi, tahání za vlasy, pálení cigaretou, ohrožování, přivazování, odpírání spánku (Benedictus et al. 2006).

„Naše manželství mělo problémy velmi brzy po svatbě, kdy manžel z neznámých důvodů odešel ze svého zaměstnání a začal se věnovat alkoholu a pochybným kamarádům. Často jsem nevěděla, kde je a s kým se vrátí. Po návratu domů se choval agresivně a fyzicky mě napadal.“ Hana (Ševčík a Špatenková 2011, s. 47)

2.3.3 Ekonomické násilí

Podle Bílého kruhu bezpečí se převážně jedná o odpírání nebo omezování přístupu k financím (i vlastním), vydírání, vynucování přepsání bytu, nemovitosti (Copyright Bílý kruh bezpečí 2019a). *„Dále také může dojít k naprostému neposkytování prostředků na společný chod domácnosti či nepřispívání na péči o děti (Šrámová 2007, s. 13).“ („Proč bych ti měl dávat peníze, které jsem já vydělal?“)*

Dle Naděždy Špatenkové a Drahomíra Ševčíka se může objevit i celková kontrola nad příjmy a výdaji rodiny. Těmito prostředky chce agresor získat celkovou nadvládu nad ohroženou osobou a kontrolovat ji na každém kroku. Také sem patří zneužívání věcí druhého, např. zabavení automobilu pro vlastní potřeby, neoprávněné nakládání s majetkem ohrožené osoby (Ševčík a Špatenková 2011; Topinka 2016)

Může také nastat to, že agresor, pokud je oběť zaměstnaná, bude chtít, aby oběť svoji práci postupně omezovala. Nebo ji rovnou pod nátlakem přinutí svoji práci opustit. Čímž docílí úplné finanční závislosti oběti na agresorovi, což byl jeho počáteční záměr. Když se oběť stane závislou, nemá jiný finanční příjem, má ji agresor naprosto pod svojí mocí. Většinou oběť dostává určitý finanční obnos, aby mohla vybavit a obstarat nezbytné potřeby rodiny, bohužel se již nedostane na její osobní potřeby. Bohužel ale také může dojít k naprosto opačnému případu, kdy agresor nechá svoji oběť pracovat, ale zamezí jí přístup ke svým penězům. Žena (oběť) pak nemá jinou možnost, než o své finance prosit a žádat. Je zde jasné, že agresor, v tomto případě muž, ženě poskytne jen takové množství, které on sám určí za vhodné a pro něj dostačující obnos. Žena tak má třeba vyjít s minimální částkou, která musí vystačit na jídlo a nezbytné potřeby rodiny.

Podle statistiky vedené centrem pro pomoc obětem domácího násilí ROSA bylo u klientek centra zjištěno, že v roce 2016 bylo ekonomicky týráno 246 žen z 354. Z toho

74 ženám jejich partner nedává žádné peníze, omezené množství peněz dává 188 partnerů a v 187 (54,2 %) případech musí žena prosit o peníze. Pokud má žena zaměstnání, tak 34 (9,9 %) žen musí odevzdávat své peníze a pracovat mělo zakázáno 47 klientek v roce 2016 (ROSA - centrum pro ženy 2017).

Uvedu příklad ženy, která je vysokoškolačkou, učitelkou na základní škole.

„Můj druhý muž, se kterým mám své druhé dítě, dceru, mi upírá přístup k mé výplatě. Ke svým penězům nemám přístup a dostávám pouhé přiděly, které často nevystačí ani na to nejnnutnější. Pokud mi peníze nevystačí, musím si u něj požádat a „žebrot“ o další. Někdy mi je muž poskytne, jindy mi je prostě nedá. Říká, že utrácím za nepotřebné věci, ale pokud jsou výdaje vyšší, jako když děti potřebují nové oblečení, tak to prostě jinak nejde udělat.“ Viktorie (42 let)

2.3.4 Sexuální násilí

Nejdůležitější věcí, kterou si musíme uvědomit je, že se sexuální napadení neodehrává jen v temných uličkách, napadení se může stát kdekoliv a kdykoliv. Pachatel může oběť napadnout i na místech, o kterých si ona myslí, nebo je pokládá, za bezpečné. Sexuálním násilníkem může být téměř kdokoliv, jedinci mohou pocházet ze všech sociálních vrstev, můžou být velmi vzdělaní, tedy jsou to i jedinci, na kterých by se to nedalo hned na první pohled poznat, což by obětem dalo šanci se jim nějakým způsobem vyhnout.

Sexuální násilí „můžeme charakterizovat jako nátlak k sexuálním praktikám proti svobodné vůli oběti. Do tohoto násilí zařadíme chování pachatele, jako je omezování osobní svobody. Také sem patří vyhrožování a nucení k sexuálním praktikám, které oběť odmítá“ (Jurtíková 2013, s. 14). Pod nátlakem většinou oběť podlehne. Pokud ne, může takovéto jednání vést až k znásilnění partnera. Samotné sexuální násilí může mít dlouhodobé následky, protože pravděpodobnost, že prohloubí suicidální myšlenky, deprese, je mnohonásobně vyšší.

Národní koalice proti domácímu násilí² (NCADV) oznámila, že sexuální napadení nebo vynucený sex se objevuje přibližně v 40 – 45 % násilných vztahů (Smith

² Z anglického: National Coalition Against Domestic Violence (NCADV)

et al. 1989). Další věc, která se nejvíce pojí se sexuálním násilím, je vysoká míra latence oznámení. Jedná se o tedy násilný čin, který je zatajován či skrýván. Bohužel sexuální násilí patří k těm činům, které jsou nejméně oznamovány na policii. Podle Smitha to může být zapříčiněno podstatou domácího násilí; strachem oběti z odvety pokud by trestní řízení dopadlo špatně; z dojmu, že policie nic neudělá; pocit studu oběti, že nedokázala odejít ze vztahu dříve; obavy o svěření dětí do péče.

Sexuální napadení (sexual assault) – tento termín zahrnuje sexuální akt, ke kterému byla oběť donucena proti své vůli a bez jejího svolení (Kearl 2018).

Sexuální obtěžování (sexual harassment) – termín zahrnuje sexuální obtěžování (např. sexuální slovní narážky, opakované zvaní na rande i když už jedinec předchozí nabídku opakovaně odmítl), kybernetické sexuální obtěžování (využívání telefonu a internetu k sexuálnímu obtěžování), a fyzicky agresivní sexuální obtěžování (nevhodné odhalování, pronásledování, nevyžádané dotýkání) (Yawn et al. 1992; Kearl 2018).

Největší organizace RAINN v USA proti sexuálnímu násilí uvádí, že každá šestá americká žena byla za svůj život obětí pokusu nebo obětí znásilnění (14,8% znásilnění a 2,8% pokus o znásilnění). Dále také uvádí, že mladé ženy jsou nejvíce ohroženy, protože ženy mezi 18-24 lety, které jsou studentky vysokých škol, mají třikrát větší pravděpodobnost, že se stanou obětí sexuálního násilí než ženy všeobecně. V porovnání u žen, které nestudují, je tu pravděpodobnost sexuálního násilí až čtyřnásobně vyšší (RAINN 2019). V průzkumu od NCVS³, který se konal v roce 2005-10 byl v 78 % případech pachatel sexuálního násilí člen rodiny, intimní partner, přítel či známý. Z toho se sexuální napadení, znásilnění stalo v 55 % u oběti doma nebo poblíž jejího bydliště, 12 % napadení se odehrálo doma u kamaráda nebo poblíž jeho místa práce (Planty et al. nedatováno). Další místa výskytu napadení - 12 % napadení se odehrálo v době, kdy oběť byla v práci a 7 % napadení se událo mezi tím, co byla oběť ve škole. Celkově asi jen jedna ze čtyř obětí znásilnění či sexuálního napadení vyhledaly pomoc či radu od

³ National Crime Victimization Survey – přináší celostátní míru výskytu a úroveň násilné a majetkové viktimizace, jakož i informace o charakteru zločinů, obětí a následcích viktimizace. NCVS sbírá informace přímo od obětí.

agentury poskytující pomoc obětem (Planty et al. nedatováno) . Abychom pořád nemluvili o ženách, musíme zmínit, že ani muži nejsou uchráněni před sexuálními násilím. Oproti studentkám, které mají třikrát větší možnost napadení, mají muži-studenti ve stejném věkovém rozhraní 18-24 let pětinasobně vyšší možnost, že se stanou obětí sexuálního násilí než muži, kteří nestudují. Každý desátý muž je obětí sexuálního napadení (Planty et al. nedatováno).

Z celostátní studie, která se uskutečnila ve Spojených státech Amerických, Sexuálního obtěžování a napadení z února roku 2018 (Kearl 2018), který navazoval na medializované hnutí MeToo, se ukázalo, že sexuální napadení a obtěžování je velmi vážný problém, který ubližuje, limituje jedince, ale má i širokosáhlé následky na společnost a komunitu. Výzkumu se zúčastnilo přibližně tisíc žen a tisíc mužů, ve věku od 18 a více let. Ze studie vyplývá, že:

- 81% žen a 43% mužů přiznali nějakou formu sexuálního napadení a/nebo sexuálního napadení za svůj život.
- Více než 3 ze 4 žen (77%) a 1 z 3 mužů (34%) zažili verbálně-sexuální napadení
- 1 z 2 žen (51%) a 1 ze 6 mužů (17%) byl sexuálně obtěžován
- 4 z 10 žen (41%) a 1 ze 4 mužů (22%) zažili kybernetické sexuální obtěžování
- téměř 1 z 3 žen (30%) a 1 z 10 mužů (12%) byli pronásledováni
- více než 1 ze 4 žen (27%) a 1 z 14 mužů (7%) přežili sexuální napadení

2.3.5 Sociální násilí

Sociální násilí se vyznačuje tím, že pachatel omezuje sociální vztahy mezi obětí a jejími přáteli, známými, rodinou, nebo celkově s okolím. Také může dojít až k zamezení přístupu oběti do práce. Buskotte uvádí, že sociální izolace nejčastěji nastává pro ženy, když jsou na mateřské dovolené (Buskotte a Vaníčková Horníková 2008). Pokud už jsou někde na veřejnosti či na návštěvě, má muž tendenci urážet je a ponižovat. Celkově má pachatel nutkavou touhu ovládnutí celého života své oběti, proto taktéž někdy dochází k jeho organizování, příkazování oběti, co si smí obléci či nikoliv. Jak se smí chovat, které činnosti smí vykonávat.

Ve své knize Špatenková a Ševčík vysvětlují sociální násilí takto: „*Násilník postupně získává absolutní moc nad ohroženou osobou. Prostřednictvím naprosté kontroly sleduje každý pohyb oběti, a chce vědět, kam a s kým jde, co bude dělat. Také pachatel může udělovat zákazy, příkazy a také často vyhrožuje* (Ševčík & Špatenková, 2011a, str. 37 nebo 50).“

„Nadával mi, protože byla fronta u kasy, nebo nešlo rychle najít místo na zaparkování, musela jsem pokaždé zavolat a oznámit své zpoždění. Vždy jsem si po návratu vyslechla, že jsem neschopná, že by každá jiná ženská to uměla lépe. Nikdy se nedržel pouze u toho jednoho problému. Pokud už nadával, přidal k tomu i něco z předchozích „prohřešků“ vůči němu, aby měl opravdový důvod nadávat o něco déle.“
Adéla (53 let)

Sama oběť po určité době se snaží stranit od kolektivů, od přátel. Celkově se snaží minimalizovat příčiny, ze kterých by později mohly vyústit nějaké problémy. Tímto způsobem postupem času oběť přichází o jakýkoliv kontakt s okolím. Bojí se udělat nějaký krok, který by nebyl povolen, či by se to pachateli nemuselo líbit. Oběť se stává vězněm ve své domácnosti a je stále na pozoru, v obavách co se bude dít dále (Ševčík a Špatenková 2011).

2.4 Fáze domácího násilí

Domácí násilí nepřetržává po celý den ani se nejedná o jednorázové jednání. Toto jednání je rozčleněno do specifických tří fází. Mezi těmito fázemi se střídá násilné období s obdobím relativního klidu. „*Tato období bývají díky cyklické podobě označována za „kruh domácího násilí“ nebo také za „spirálu násilí“ - v tomto názvu je také zohledněna i vzrůstající agresivita a brutalita útoků*“ (Kubátová 2012, s. 13). Při eskalaci se období klidu krátí a období násilí se prodlužuje.

Střídáním těchto fází dochází ve vztahu k upevňování nerovností, rozdělení moci a rolí.

2.4.1 Fáze I. – vytváření napětí

Fáze jedna nastává po období relativního klidu, která je zároveň třetí fází. V této fázi se zvyšuje napětí mezi násilníkem a obětí. Oběť je neustále ve stresu, kontroluje každý svůj krok, ale také i kroky svého agresora, protože tuší, že se něco stane (Šrámová 2007). Bohužel netuší, kdy to „něco“ nastane. Oběť se snaží nevyvolávat zbytečné hádky a situace, ze kterých by takovéto chování mohlo vyústit. Také se chová až nuceně mile.

Oběť v první fázi stále brání svého agresora. Věří, že se to nebude opakovat (pokud se to stalo poprvé), jenže i když se to již opakuje po několikáté, stále doufá ve změnu. Této situaci nepřispívá ani to, že oběť má určitý vztah ke svému agresorovi. Také jí brání pocity beznaděje, zoufalství a po určité době i naučená bezmoc a nedůvěra v to, že tento problémem má své řešení. V této fázi je násilník podrážděný, všechno kritizuje („*Ani pořádně přišít knoflík neumíš.*“), nic mu není dobré (Kubátová 2012, s. 14–15).

2.4.2 Fáze II. – období týrání

Drahomír Ševčík a Naděžda Špatenková uvádí, že v této fázi dochází k plnému propuknutí násilí. Doba násilí může trvat v rozmezí několika minut až po několikahodinové terorizování. Pachatel si postupně uvědomuje, že na oběť toto násilí už nemá takový vliv jako na začátku vztahu, proto své týrání postupně stupňuje. Sama oběť se v této fázi cítí velmi zranitelná a bezmocná. „*Obvykle tuto fázi „přežije“ s modřinami, popř. se zlomeninami, může být dokonce ošetřena v nemocnici*“ (Ševčík a Špatenková 2011).“

2.4.3 Fáze III. – líbánky

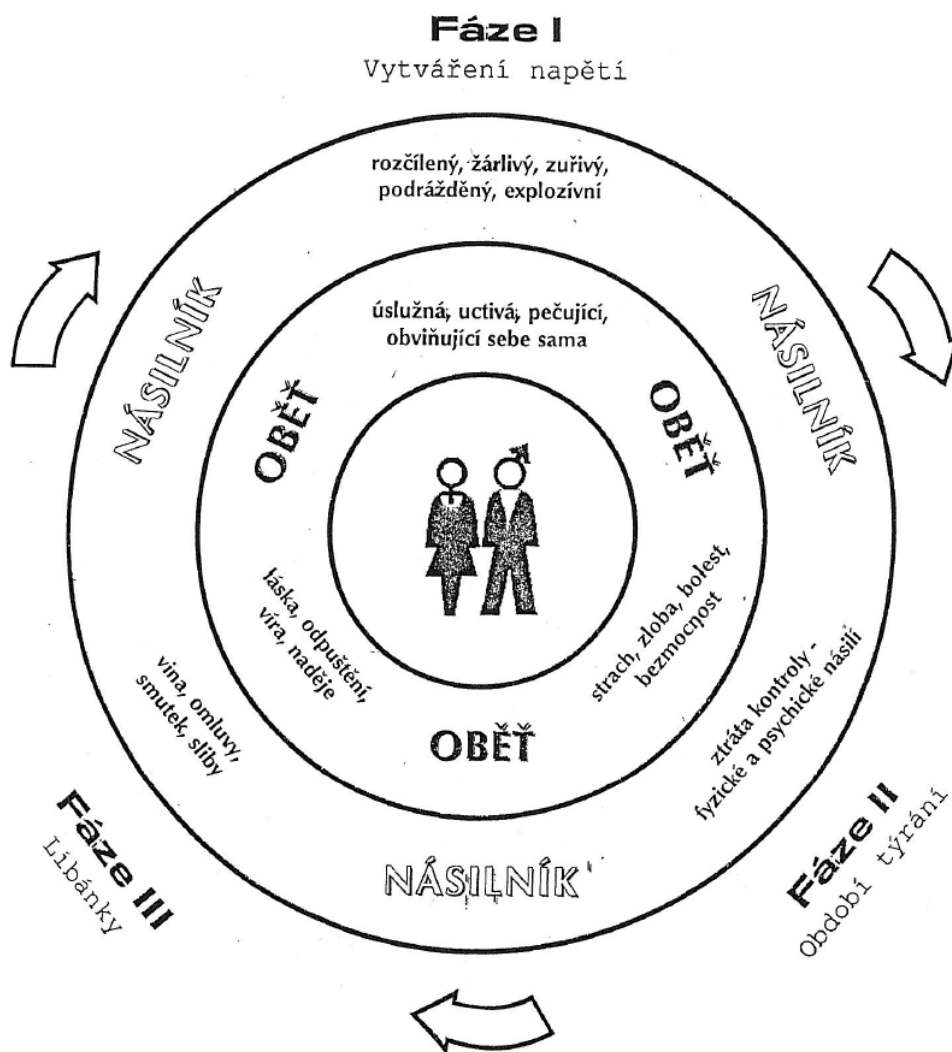
V poslední fázi násilí se násilník snaží vehementně omlouvat a napravovat své hrubé chování. Oběť v této fázi snadněji uvěří opakovaným omlouvám, věří v možnou nápravu vztahu. Následuje chvilkové období klidu, to ale agresor tzv. „nevydrží“ dlouho a následuje návrat ke svému původnímu násilnému chování.

Období, mezi fází omluv a navrácením se do stejného vzorce agresorova chování, se nazývá „líbánky“. V tomto oddychu od násilí se oběť chová jako by se nic nestalo, bagatelizuje chování agresora. Agresor důsledky svého násilného chování zatlačuje do pozadí a vzájemně je i popírá. Podle Jany Šrámové toto jednání

v násilníkovi umocňuje přesvědčení, že jeho jednání je v pořádku a že nebude nijak potrestán. S největší pravděpodobností proto svůj čin brzy zopakuje, navíc razantněji a s větší mírou brutality (Šrámová 2007, s. 14).

V této fázi, podle Kubátové, Ševčíka a Špatenkové, se agresor snaží udržet svůj vztah pohromadě, proto slibuje všemožné i nemožné, aby partner či partnerka zůstala. Oběť je zde tlačena k učinění rozhodnutí, které může ovlivnit celý její budoucí život. Někteří zjistí, že už partnerovi jeho sliby dále nevěří a odejdou. Při odchodu může také agresor hrozit výhrůžkami. S jejich pomocí chce zvýšit nátlak a také se v oběti snaží vyvolat lítost. Bohužel jsou nám známé i případy, kdy oběť agresora opustila, ale po nějaké době se k agresorovi vrátí. Potom jsou zde ale i tací, kteří sice lžím partnera taktéž nevěří, ale buď mají strach z jeho reakce na jejich odchod, či nemají kam po odchodu jít. Tady bych ale chtěla zmínit, že pro takové případy odchodu zde existují centra, kde Vám zajistí dočasný domov. A v neposlední řadě jsou tu oběti, které snáší partnerovo chování v tichosti s naučenou bezmocností (Ševčík a Špatenková 2011; Kubátová 2012). Tyto oběti věří, že i kdyby s tímto problémem začaly něco dělat, tak se nic nezmění.

Obrázek 1 Kruh násilí⁴

⁴ Zdroj obrázku č. 1: (Bednářová 2009)

Tabulka 1 Chování agresora a oběti během fází domácího násilí (ROSA – centrum pro ženy 2019)

STUPŇOVÁNÍ NAPĚTÍ	
OBĚŤ	PACHATEL
Pečující, ochotná, souhlasící	Nízká míra hněvu
Dělá cokoli proto, aby „udržela klid“	Verbální agrese, pokořování
Potlačuje hněv	Lehčí fyzické násilí a ponižování, které se stává častějším
Omlouvá partnerovo chování	Vzrůstá potřeba kontroly a žárlivost
Za násilí viní vnější okolnosti	Jiné chování doma a jiné na veřejnosti
Přisuzuje si odpovědnost za partnerovo chování, kryje jeho chování	Narůstá obava z možnosti odchodu oběti
Odcizení se od okolí, stažení se do sebe	Zvyšuje se agresivita a frustrace
Nárůst stresu, úzkosti a strachu	
EXPLOZE	
OBĚŤ	PACHATEL
Pasivní přijímání	Nedostatek kontroly, nepředvídatelnost
Naučená bezmocnost, pocit, že nemá žádný význam pokoušet se uniknout nebo se bránit	Násilné projevy tenze, záchvaty zuřivosti
Emoční zhroucení	Touha „dát oběti lekci“
Disociace, neochota uvěřit tomu, co se stalo, rezervovanost	Omlouvání vlastního chování, obviňování oběti
Deprese, apatie	Kontrola nad ukončením této fáze
Minimalizace zranění	Emocionální vyčerpání
Izolace, odkládání vyhledání pomoci	Snížení sebeúcty
Snížení sebeúcty	
USMÍŘENÍ, „LÍBÁNKY“	
OBĚŤ	PACHATEL
Ztotožnění se s rolí oběti, viktimizace	Milující, vlídný, kající se
Pocity viny při představě odchodu od partnera	Prosí o odpuštění
Přebírání odpovědnosti za násilí, víra ve změnu partnera	Slibuje, že už se to nikdy nebude opakovat
Posílení přesvědčení zůstat s partnerem	Závislost na opětovném přijetí a odpuštění
Ambivalentní vztah sama k sobě	Ambivalentní vztah k sobě samému
Cítí se potřebná, hodnotná	

2.5 Osobnost oběti

2.5.1 Ženy

Ševčík a Špatenková uvádí, že ženy jsou nejčastějšími oběťmi domácího násilí (Ševčík a Špatenková 2011). Bohužel existují skupiny žen, které mohou být násilím ohroženy ještě více:

- **Těhotné ženy** – násilí často začíná v tomto období, pokud již násilí ve vztahu je, často dochází k jeho rychlému eskalování. Podle výroční zprávy ROSA z roku 2016 se zjistilo, že z vybraných 354 klientek bylo 73 (21,2 %) žen napadeno během těhotenství. (ROSA - centrum pro ženy 2017)
- **Ženy ekonomicky závislé na partnerovi** – ekonomická závislost se nejčastěji objevuje, pokud je žena nezaměstnaná, na mateřské dovolené, nebo jí není partnerem dovoleno si zaměstnání najít. Cílem ekonomické závislosti je vytvořit v ženě pocit, že se bez partnera neobejde. A tím ji partner může ovládat a kontrolovat.

Dále statistika z roku 2016 uvádí, že z 354 klientek byla téměř polovina (47,74 % - 169) žen zaměstnaná, 29 klientek vystupovalo jako OSVČ⁵, 84 žen bylo na mateřské dovolené, 11 žen pobíralo dávku v nezaměstnanosti a bez příjmu bylo 20 žen. Pokud se podíváme na ekonomický status partnerů těchto 354 žen, tak v zaměstnaneckém poměru bylo 182 mužů, OSVČ bylo 115 mužů, na mateřské dovolené nebyl ani jeden muž, dva muži pobírali dávky v nezaměstnanosti a bez příjmu bylo 13 mužů (ROSA - centrum pro ženy 2017).

- **Ženy s tělesným či zdravotním postižením** – u tělesně postižených může dojít k vytvoření pocitu, že dalšího partnera si již nenajdou, většinou jim je tato myšlenka podsouvána současným partnerem. Často jim je jejich postižení vyčítáno a předsouváno.
- **Ženy, které se rozhodly od násilného partnera odejít / nedávno odešly**

Dále do ohrožených žen můžeme zařadit i ženy, které byly týrány už dětství, ženy, které se brzy vdaly, otěhotněly před svatbou. Dále také záleží, z jaké rodiny žena pochází (rozvrácená, úplná) (Ševčík a Špatenková 2011).

⁵ OSVČ – Osoba výdělečně činná

Ve statistice ROSA z roku 2016 uvádí Mgr. Martina Hronová, že podíl SŠ a VŠ vzdělaných žen dlouhodobě roste a nejčastěji zastoupenými jsou ženy s vysokoškolským vzděláním (VŠ a VOŠ 159 klientek). Pokud se zaměříme na vzdělání násilného partnera, tak středoškolské vzdělání mělo 132 partnerů, vysokoškolské vzdělání mělo o deset partnerů méně, tedy 122.

Dále můžeme ze statistiky zjistit, že k většině případů dochází ze strany manžela, a to u 173 klientek, druha a partnera ve 128 případech. V 39 případech došlo k násilí po rozvodu. Statistika také uvádí 3 případy, kdy v roli agresora vystupoval syn oběti a v jednom případě se objevila i dcera v roli násilné osoby vůči své matce (ROSA - centrum pro ženy 2017).

2.5.2 Muži

O mužích jako o obětech se tak často jako o ženách nemluví. Muži si často nechtějí připustit, že se jich tento problém přímo či nepřímo týká. Podle Ševčíka a Špatenkové mají největší pravděpodobnost se stát obětí postarší a invalidní muži, kteří jsou extrémně pasivní, mají deprese, různé závislosti a jsou submisivní. (Ševčík a Špatenková 2011). Vágnerová poukazuje na to, že muži si hůře osvojují roli oběti (Vágnerová 2014).

2.5.3 Děti

Tiší svědci domácího násilí (Maker et al. nedatováno)

Tímto termínem označujeme děti, které jsou svědky domácího násilí. Starší literatura uvádí, že přítomnost dítěte u násilí má silný traumatizující ráz a dítě při něm může pociťovat pocit beznaděje a silný strach. Samy děti přitom ani nemusí být oběťmi násilí. U hádek svých rodičů je přítomno až na 95% dětí (Ševčík a Špatenková 2011). V roce 2004 se v Kanadě díky General Social Survey zjistilo, že 40% ze všech obětí násilí mezi partnery měly děti, které byly svědky násilí. V roce 1993 v průzkumu Violence against Women Survey - Násilí na ženách se ukázalo, že téměř 4 z 10 viktimizovaných žen (39%) nahlásily, že jejich děti byly přítomné u násilí svého otce na matce (Abramsky et al. 2011). Už jenom samotná přítomnost dětí u hádek svých rodičů, je pro dítě traumatizující a může mít negativní psychologické následky, které si dítě může přenést do svého dalšího života. Takovéto následky se mohou projevit zvýšenou agresivitou,

pasivitou, netečností, pocity úzkosti a suicidálními myšlenkami. Dokonce můžeme uvést, že násilí, kterému je dítě přítomno v rodině, si dítě může osvojit a přenést do svých budoucích vztahů. Tzv. sociální učení, které probíhá v nejužším rodinném kruhu, kdy si dítě osvojuje role a principy chování, může být nevratně narušeno.

Podle Cunningham & Baker děti mohou být „svědky“ násilí i jiným způsobem, než že jsou přímými svědky hádky. Svědky se stanou i tím, že hádku slyší, nebo jsou svědky jeho následků, jako jsou třeba modřiny a poranění nebo rozbitý nábytek (Cunningham & Baker, 2004).

Je možné, že s výskytem domácího násilí v rodině, dochází i k jiným formám zanedbávání dítěte. Nejde pouze o formy fyzického násilí, ale také o celkové zanedbání výchovy dítěte a jeho zdravý sociální rozvoj. Bohužel v extrémních případech se domácí násilí také pojí s násilím sexuálním.

V sexuálním násilí se nemusí jednat hned o sexuální styk s dítětem, můžeme sem také zařadit nižší formy násilí, jako jsou líbání, osahávání. Do kategorie forem vážnějších můžeme zařadit dotýkání se genitálií dítěte. A do nejvyšší nezávažnější kategorie již zařazujeme sexuální styk s dítětem (vaginální/anální). Přesto relativně málo výzkumů se zaměřuje na přesah domácího násilí se sexuálním násilím na dětech. McCloskey a kol. v dřívějším průzkumu se 365 ženami a s jejich 365 dětmi ustanovili přesah násilí skrz vztahy, s jasnou spojitostí mezi násilím na matce a sexuálním násilím na dítěti, s muži, kteří zneužívali své partnery, u nich byla větší pravděpodobnost, že budou zneužívat i své děti (McCloskey et al. 1995).

Role dítěte při násilí

Podle Cunningham & Baker (2004) si „v rodině si přisvojujeme nebo nám jsou dány „role,“ které vědomě či nevědomky zastáváme při interakci se členy rodiny. Mediátor konfliktů; „dítě“ rodiny; oceňované dítě, které nikdy nemůže udělat nic špatně; zodpovědný, na kterého všichni spoléhají a mohou se spolehnout, nebo „černá ovce“ rodiny, která nezapadá do rodiny a vždy ostatní jen zklame.“⁶

⁶ Pozn. překlad vlastní (Cunningham a Baker 2004)

Dítě v rodině se neomezuje pouze na jednu roli. Role v rodině se můžou měnit, dítě si je může samo přisvojit nebo mu může být role vnucená. Zároveň poukazuje, že role dítěte při násilném konfliktu se může lišit. Velmi záleží na způsobu, jakým se jedinec adaptuje a vyrovnává se situací, ve které žije, která je většinou utajovaná, matoucí a často velmi nebezpečná. Mezi konflikty může mít dítě svoji roli naprosto odlišnou od té, kterou přijímá v době konfliktů a zároveň každé dítě v nebezpečné situaci jedná naprosto odlišně. Jsou děti, které se snaží zachránit svoji matku (otce), nebo se snaží chránit své sourozence před nebezpečím, nebo takové, které vyhledávají pomoc zvenčí (tj. volání o pomoc). Samotné chápání konfliktů je také vázáno na roli, kterou dítě při konfliktu zastává. Samozřejmě se nejedná pouze o roli, významným faktorem je zde také věk, a jestli je rodič vlastní či nevlastní. Bohužel role, které jsou dětem přiřknuty násilníkem, tedy když se dítě s touto rolí neztotožní a nepřijme ji za svou, může dojít až k tomu, že obranné mechanismy, které dítě zaujímal, když bylo s násilníkem v kontaktu, mohou přetrvat i do doby, kdy už je agresor mimo prostředí, ve kterém dítě žije. Dále tyto role mohou vést k pocitu viny, smutku a mnoha dalším emocím, které mohou dítěti ublížit, převážně se toto vyskytuje až poté, co agresor odešel.

2.5.4 Senioři

O seniorech jako o obětech domácího násilí se tak často, jako o násilí na ženách, nemluví. Přitom to jsou senioři, kteří jsou velmi ohroženou skupinou. K vývoji násilí na seniorech přispělo také to, že se díky pokroku ve zdravotnictví zvyšuje věk, kterého se populace dožívá, tato tendence se začala projevovat již v minulém století. Díky tomuto věkovému zvyšování, se také změnil pohled mladých lidí na své rodiče, popřípadě na své prarodiče, kteří se dožívají vysokého věku, čímž se mohou stát přítěží, jelikož vyžadují určitou péči a čas.

K násilí na seniorech nemusí docházet jen u seniorů doma, k násilí může docházet i v pečovatelských domech, kde o seniory přímo nepečuje rodina, ale odborný personál daného zařízení. V tomto případě, kdy je senior svěřen do péče, se jedná spíše o zanedbání povinností ze strany pečovatele. Může docházet k nedostatečné péči nebo její úplné absenci. Velmi častým případem násilí na seniorech je násilí psychické (Copyright Bílý kruh bezpečí 2019b). Především tedy psychické týrání takového

seniora, který je odkázán na trvalou péči o svoji osobu. Týrání spočívá v degradaci pacienta, snižování jeho sebevědomí a vyčítání mu jeho zdravotní stav. Často mu také bývá odepřena pomoc s odůvodněním, že není jediným pacientem, o kterého se daná osoba musí starat.

Již zmíněné psychické násilí není jediným druhem, ke kterému u seniorů dochází. U seniorů (a nejenom u seniorů) může také docházet k fyzickému, ekonomickému, sexuálnímu, emočnímu násilí a zanedbávání, které se může vzájemně prolínat a doplňovat.

2.6 Osobnost násilné osoby

2.6.1 Ženy

Pokud se ohlédneme v čase zpět, uvidíme, že domácí násilí bylo chápáno jako násilí muže vůči ženě. Proto se sociální, politická a výzkumná pozornost upínala pouze na muže jako násilnou osobu. O ženách jako o násilných osobách se velmi dlouhou dobu vůbec nemluvilo ani nepsalo. Goldenson uvádí, že při zkoumání žen jako pachatele domácího násilí se setkal s větším odporem než při zkoumání mužského pachatele (Goldenson et al. 2007).

Kontext a motivy, které ženou ženu k páchaní násilí, nám jsou prozatím nejasné. Z mnoha studií vyplývá, že ženy jsou násilnické v případě, pokud je jejich partner násilný vůči nim (Sauders, 1986). Studie ukazuje, že většina násilí spáchané ženou bylo v sebeobraně, a nebo když se žena bránila útoku na ní samotnou. Samotný sklon k násilí je zapříčiněn různými faktory.

2.6.2 Muži

U případů domácího násilí, lze velmi jasně pozorovat, že násilnou osobou je muž, kterého oběť velmi dobře zná (Walby a Allen 2004; Topinka 2016).

Dobash & Dobash hned v úvodu článku, který se zaměřuje na partnerské násilí páchané ženou na muži v intimním vztahu, poukazují na to, že závěry z různých výzkumů jsou protichůdné a ukazují na dva směry. První směr zastává názor symetrie, že ženy jsou schopny figurovat v domácím násilí jako osoby násilné stejně tak, jako jsou násilí schopni muži. Druhý směr poukazuje na asymetrii, poukazuje na fakt, že

muži páchají násilí na ženách častěji než ženy na mužích. Ve svém výzkumu, kterého se zúčastnilo 95 párů uvádějí, že muži neměli problém uvést počet násilných incidentů, protože téměř polovina dotázaných (46% žen a 40,0% mužů) uvedla, že nezažili žádné fyzické násilí od ženy. Jeden až čtyři násilné incidenty spáchané ženou zvolilo 50,6% mužů a 44,2% žen. Deset a více incidentů zvolilo 2,1% mužů a 5,3% žen. (Dobash a Dobash 2004). Breiding, Black a Ryan odhadují, že 20% žen a 11% mužů zažili za svůj život domácí násilí (Breiding et al. 2008)

3 POMOC OBĚTEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Otázku, jak nejlépe pomoci obětem domácího násilí, kteří hledají pomoc, si pokládá nejedna instituce. Každý den si tuto otázku pokládá policie, zaměstnanci v oblasti zdravotnictví, sociální centra a jejich sociální pracovníci a další centra, která se snaží dobrovolně přispět svojí pomocí. Zároveň Dobash & Dobash poukazují na to, že většina programů na pomoc obětem je založená na faktu, že násilnou osobou je muž a již moc nepočítá s obrácenou verzí (Dobash a Dobash 2004).

3.1 Proč oběť zůstává s pachatelem

Často kladená otázka, proč oběť zůstala či stále zůstává s pachatelem, je velmi těžké odpovědět. I když je každý případ domácího násilí svým způsobem jiný, mají ale určité rysy stejné. Samotné ukončení vztahu s násilníkem není pro oběť jednoduché, jelikož se musí potýkat s různými problémy. Protože nejde o pouhé odstěhování se se všemi věcmi, protože pokud si myslíme, že je to tak jednoduché, nejsme dostatečně empatictí k tomu, co oběť momentálně prožívá, po dlouhou dobu prožívala a v jaké situaci se nachází. Často lidem nedochází, že odejít není jednoduché. Pokud je oběť v kruhu násilí, ve kterém se střídají čtyři fáze, je velmi zmatená a často dává pachatelovi další možnost se změnit, často ho omlouvá a věří, že se pachatel změní.

Stále také panuje přesvědčení, že násilí je normální chování nebo dokonce projevem lásky. Dalším přesvědčením, které stále zůstává zakořeněná ve společnosti, je přesvědčení, že samy ženy podněcují násilí, které je na nich páchané, že chtějí být týrány, a že mohou ze vztahu odejít, pokud by opravdu chtěly (Lelaurain et al. 2018).

Dále jsou zde také situační faktory⁷ (The Los Angeles Police Department 2019), které ztěžují situaci např.:

- ekonomická závislost
- strach z dalšího a většího násilí na sobě a dětech, pokud se pokusí odejít
- strach z emoční újmy u dětí
- nemá alternativní ubytování
- sociální izolace vyústila v to, že oběť nemá podporu své rodiny, přátel a nemá informace o možných alternativách
- strach z možné pomsty
- kulturní a náboženské omezení

Velmi často se situační faktory pojí s faktory emočními (The Los Angeles Police Department 2019). Jde převážně o pocit osamocení, nejistoty z možné nezávislosti a nedostatku emocionální podpory, jelikož domácí násilí není jen jednorázový problém. Pokud se opravdu mluví o domácím násilí, mluví se o dlouhodobém problému, který může přetrvávat po dlouhou dobu, třeba několik let a je nezpozorován. Dalším faktorem může být pocit viny, že manželství nevyšlo. Často si všechnu vinu oběť připisuje sobě, že je to její vina, že je to ona, která rozpad manželství zapříčinila. Asi nejvýraznějším faktorem je víra, že se násilník změní, poté následuje myšlenka, že násilník není schopný žít sám bez oběti. Samotný pohled na fenomén domácího násilí mají ženy a muži rozdílný. Rozcházejí se již v samotném jeho chápání a v přístupu k problému. Lelaurain et al., (2018) uvádí, že muži budou tento problém ignorovat více než ženy, a budou považovat oběť za odpovědnou za násilí. Na druhou stranu ženy oproti mužům situaci nepřecházejí a více podporují oběť, aby násilí oznámila. Také se ukázalo, že ženy vnímají násilí jako závažnější čin, který je neakceptovatelný, než jak jej vnímají muži.

Podle policie Los Angeles⁸ jsou důvody, proč oběť zůstává s pachatelem, různé (The Los Angeles Police Department 2019). Je velmi pravděpodobné, že je již oběť

⁷ Překlad vlastní: (The Los Angeles Police Department 2019)

⁸ Překlad vlastní: The Los Angeles Police Department 2019

uzamčená v kruhu domácího násilí, ze kterého se jen velmi těžko dostává ven. Uvádí také možné důvody, proč oběť zůstane s pachatelem⁹:

- Oběť miluje svého „násilníka“... násilník není vždy násilnický.
- Oběť se svého násilníka bojí, věří, že násilník je něco jako „bůh“. Vyhrožuje oběti, že ji zabije, pokud to někomu řekne. V očích oběti policie nenabízí dlouhodobou ochranu proti násilníkovi.
- I přesto, že je sousedy násilí nahlášené, násilník si to může vybit na oběti. Proto, když je na místo přivolaná policie, oběť týrání nepřizná.
- Sama oběť může být finančně závislá na násilníkovi, a pokud oběť nemá jedinečné schopnosti, nemá žádnou jinou možnost než podporu od násilníka.
- Socializace v lidech vytváří silný pocit, že musí ve vztahu zůstat
- Socializace a/nebo náboženské či kulturní přesvědčení vyžadují, aby oběť udržovala zdání dobrého manželství.
- Naučená bezmoc. Oběť pokládá situaci za bezvýchodnou, jelikož se naučila věřit, že je bezmocná.
- Často oběť zůstává s násilníkem jen pro své děti, jelikož děti potřebují otce. Nebo jim násilník vyhrožuje, že pokud by se oběť snažila od něho odejít, začne páchat násilí i na dětech. Také vyhrožuje oběti, že jí děti sebere, pokud odejde, čemuž oběť věří.
- Často také dochází k tomu, že oběť není brána vážně, protože pachatel je jinak velmi vážený či dobře vychovaný. Často je totiž pachatel násilnický jen když je s obětí sám a často vyvozuje, že je něco špatného s obětí.
- Oběť nemusí mít ani ponětí, že existují dostupné služby a proto se může cítit uvězněná.
- Oběť se může domnívat, že toto napadení je poslední.

⁹ Překlad vlastní: Reasons why battered victims stay with the batterers (The Los Angeles Police Department 2019)

3.2 Mýty o domácím násilí

Jedna z definic mýtů o domácím násilí se pokusil definovat Peters. Definoval je jako „zastaralé názory o domácím násilí, které jsou celkově lživé, ale jsou obecně a stále uznávány, a které se snaží minimalizovat, popírat nebo ospravedlňovat agresí vůči intimním partnerům“(Peters 2008, s. 5). Dále uvádí, že domácí násilí je legalizováno třemi způsoby, podle toho do jaké míry minimalizují závažnost a výskyt, druhý způsob obviňuje oběť za násilný čin a posledním způsobem je způsob, který se snaží násilnou osobu ospravedlnit. U lidí, kteří věří těmto mýtům, se snižuje případná sociální pomoc pro oběti domácího násilí. Lidé již pak nevnímají nevinnou oběť jako nevinnou, protože jsou vnímány jako osoby, které si za to mohou samy, jelikož se vědomě či nevědomě rozhodly, že chtějí být bité, v opačném případě by přeci násilí zabránily (Peters 2008).

„Domácí násilí se vyskytuje pouze v sociálně slabších vrstvách.

Příčinou domácího násilí je alkoholismus partnera.

Situace nemůže být tak vážná, jinak by násilnou osobu její partner opustil.

Domácí násilí je chybou ohrožené osoby, vinu nelze svalovat pouze na stranu osoby násilné.

Ohroženou osobu i násilnou osobu lze na první pohled rozeznat.

Domácí násilí je okrajová záležitost, která se vyskytuje jen zřídka.

Domácí násilí je soukromá záležitost. (IDT Brno 2019)“

„Domácí násilí je chyba oběti, vinu nelze svalovat pouze na stranu násilníka. (Persefona 2019)“

„To není násilí, je to jen hádka. (Intervenční centrum Liberec 2018)“

3.3 Safe plan - Bezpečnostní plán

Bezpečnostní plán je pro každou oběť domácího násilí jiný, protože vždy vychází z aktuální situace oběti. Doporučuje se, že se oběť rozhodla odejít od partnera, tak mu nikdy předem nesdělovat, že vyhledala pomoc a chce odejít. Existují různé bezpečnostní plány (ROSA - centrum pro ženy; The National Domestic Violence Hotline; Marvánová Vargová, Branislava Horák et al. 2016)), které jsou přizpůsobeny situaci, ve které se oběť nachází.

1. Bezpečnostní plán, kdy žena zůstává s násilným partnerem

- Zjistěte si bezpečná místa v bytě, ze kterých je možné utéct.
- Pokud nastane násilný incident, nejděte do místnosti, kde jsou děti.
- Při fyzickém násilí zkuste ze sebe udělat co nejmenší terč. Chraňte svoji tvář tím, že dáte ruce kolem hlavy, za hlavou propleťte prsty.
- Připravte děti na možnost, že budou muset přivolat pomoc. Naučte je důležitá telefonní čísla a poučte je, aby se v případě násilí nepletli mezi vás a partnera.
- Poučte své děti, že násilí nikdy není správná cesta. Poučte je, že ani vy ani oni nejsou příčinou násilného chování partnera.
- Vymyslete si příčiny, proč musíte zrovna odejít a mějte je připravené.

Důležité je:

- mít u sebe důležitá telefonní čísla, mobil
- vše mít uložené na jednom místě (peníze, karty, doklady, rodné listy)
- promyšleno, kam a na koho se můžete v případě nouze obrátit
- mít promyšlenou cestu úniku
- připravenou bezpečnostní tašku, která by měla obsahovat (ROSA - centrum pro ženy 2019):
 - o „oblečení, hygienické potřeby, léky
 - o doklady, peníze, dokumenty, platební kartu, náhradní klíče
 - o nejoblíbenější hračku dítěte

- *telefonní čísla na centra pomoci*“ (ROSA - centrum pro ženy 2019)

2. Bezpečnostní plán, kdy ženy plánují odchod od násilného partnera

Důležité je hlavně partnerovi neříkat o vašich úmyslech, že se chystáte od něj odejít. Mít zjištěno, kdy můžete nejbezpečněji odejít a kam.

3. Bezpečnostní plán, kdy žena od násilného partnera již odešla

Seznam věcí, které při odchodu nezapomenout:

- *„občanský průkaz, pas*
- *rodné listy (můj i děti)*
- *průkaz zdravotní pojišťovny*
- *lékařské zprávy*
- *peníze, kreditní a vkladní knížky*
- *klíče od bytu, auta, kanceláře*
- *řidičský a technický průkaz*
- *léky*
- *náhradní oblečení*
- *oddací list*
- *nájemní smlouvu*
- *oblíbená hračka dítěte*
- *dokumenty o hypotéce*
- *předměty citové hodnoty*“ (ROSA - centrum pro ženy)

3.4 Právní pomoc

Vykázání

Se začátkem roku 2007 (přesněji od 1. ledna) přišly změny v oblasti ochrany před domácím násilím, jelikož nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., který zavedl institut vykázání. S tímto novým zákonem získala policie pravomoc vykázat násilnou osobu na dobu 10 dnů z místa společného obydlí (Kamil Kunc et al. 2012). Jen za rok 2018 bylo na území České republiky vykázáno policií **1 283** lidí (viz. **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). Pokud vezmeme období od roku 2007 do roku 2018, celkový počet vykázání za tuto dobu je **14 208** (viz. **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). Za rok 2019 již máme

výsledky za prvních pět měsíců. Za období prvních měsíců v roce 2019 policie vykázala na **528** osob. Nejvíce vykázání v tomto roce bylo v hlavním městě Praha (80 vyloučení), na druhém místě je Ústecký kraj (74 vyloučení) a na místě třetím se nachází Středočeský kraj (56 vyloučení). Od 1. 1. 2007 do 31. 5. 2019 se tedy jedná o **14 736 vykázaných**.

Policie

„První kontakt policie s domácím násilím je nesmírně důležitý. První kontakt totiž udává tón a směr, kterým se případ bude dále vyvíjet. Špatný (nesprávně zvládnutý) první kontakt může vážně poškodit všechny účastníky domácího násilí: jak ohroženou osobu (zpravidla ženu), děti žijící v manželství, tak i údajnou či skutečnou násilnou osobu.“ (Čírtková Ludmila 2008, s. 27)

Pokud policie na místě zjistí, že se opravdu jedná o případ domácího násilí, má pravomoc učinit rozhodnutí, že násilnou osobu ze společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti vykáže na dobu 10 dnů, čímž zakáže násilné osobě v společném obydlí po tuto stanovenou dobu přebývat. Proto, aby policista z úřední povinnosti učinil takovéto rozhodnutí, musí být vždy splněny podmínky. Vykázaná osoba musí být vždy o takovémto rozhodnutí informována, musí být poučena o svých právech a povinnostech (viz Příloha 1 Poučení vykázané osoby; Příloha 2 Úřední záznam o vykázání; Příloha 3 Potvrzení o vykázání).

Zároveň násilná osoba musí neprodleně opustit obydlí poté, co si ze společného obydlí vezme věci, které osobě patří a slouží k její osobní potřebě, dále si vezme osobní cennosti a dokumenty. Následně musí odevzdat policii klíče od obydlí. Pokud si vykázaná osoba něco nezbytného v obydlí zapomněla pro vykonávání zaměstnání či podnikání, policie jí umožní do 24 hodin od vykázání si za jejího doprovodu pro zapomenuté věci do obydlí dojet.

Nejen, že je poučena násilná osoba, o možnostech přechodného bydlení, ale je také nutné informovat o možnostech využití psychologických, sociologických nebo jiných služeb i osobu ohroženou. (viz Příloha 5 Poučení ohrožené osoby)

Podle Kamila Kunce se celkově jeden zásah policie odhaduje na 3 hodiny práce, pokud ale vezmeme v úvahu, že se policejního výjezdu zúčastní vždy dvojice policistů,

TEORETICKÁ ČÁST

zjistíme, že na jeden zásah u případu vykázaní připadá 6 hodin policejní práce (Kamil Kunc et al. 2012). Pokud tedy vezme počet případů ze všech krajů České republiky za uplynulý rok 2018, což činilo **1 283 případů vykázaní** (viz. **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**), jedná se o 7 698 hodin policejní práce.

Tabulka 2 Celkový počet hodin podle počtu případů za rok 2018

Počet vykázaní za rok 2018	1283
Časová náročnost	6 hodin (práce policistů v páru)
Minimální počet odpracovaných hodin policie	7 698

Tabulka 3 Přehled počtu vykázaní policií ČR dle krajů v roce 2018¹⁰

Kraj	Zpracoval Bílý kruh bezpečí ve spolupráci s APIC ČR – 10. 1. 2019												2018
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Jihočeský	5	4	1	1	4	5	5	5	1	4	6	6	47
Jihomoravský	5	12	5	12	7	6	12	13	11	9	9	11	112
Karlovarský	7	2	5	10	6	3	8	5	10	2	7	5	70
Královéhradecký	7	4	6	8	5	5	8	2	6	6	7	9	73
Liberecký	5	9	7	13	6	8	3	5	5	5	4	6	76
Moravskoslezský	9	5	12	10	15	16	12	9	10	8	9	12	127
Olomoucký	5	8	9	4	8	9	3	10	2	5	4	8	75
Pardubický	3	5	2	6	7	3	4	3	7	6	7	2	55
Plzeňský	2	4	3	3	5	2	2	2	3	1	2	2	31
Hlavní město Praha	15	8	17	9	23	12	12	16	24	19	9	22	186
Středočeský	11	6	8	8	19	7	11	9	4	9	10	15	117
Ústecký	16	13	23	15	21	19	11	14	17	18	16	14	197
Vysočina	11	6	7	3	5	3	3	4	4	7	7	4	64
Zlínský	10	2	3	3	3	6	4	9	3	3	2	5	53
Celkem vykázaní	111	88	108	105	134	104	98	106	107	102	99	121	1283
Z toho opakovaná	13	18	17	13	21	11	15	16	20	14	13	19	
Tj. v %	12%	20%	16%	12%	16%	11%	15%	15%	19%	14%	13%	20%	

¹⁰ Bílý kruh bezpečí. Statistiky. Blíže viz <https://www.domacinasili.cz/statistiky/>.

Tabulka 4 Přehled počtu vykázaní policií ČR v jednotlivých letech 2007 - 2018¹¹

Kraj	Zpracoval Bílý kruh bezpečí ve spolupráci s APIC ČR – 10. 1. 2019												2007
	Celkem v jednotlivých letech												-
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018
Jihočeský	50	37	35	84	72	64	63	56	54	53	57	47	672
Jihomoravský	82	72	82	87	118	150	128	118	124	117	106	112	1296
Karlovarský	32	46	49	79	137	111	97	114	93	89	82	70	999
Královéhradecký	34	22	16	44	45	52	41	35	32	57	113	73	564
Liberecký	30	36	68	62	82	104	113	100	79	80	80	76	910
Moravskoslezský	213	110	111	108	135	97	107	124	112	122	115	127	1481
Olomoucký	44	35	43	61	112	100	94	87	109	95	93	75	948
Pardubický	61	39	44	73	82	104	3	80	69	77	60	55	837
Plzeňský	16	22	14	27	23	30	39	42	31	26	31	31	332
Hlavní město Praha	59	34	48	104	123	138	155	213	192	206	200	186	1658
Středočeský	79	67	59	64	121	106	111	119	104	103	103	117	1153
Ústecký	81	87	134	133	202	204	156	137	163	181	204	197	1879
Vysočina	32	26	39	41	52	53	73	74	77	55	47	64	623
Zlínský	49	46	39	81	126	102	101	83	67	55	57	53	856
Celkem vykázaní	862	679	778	1058	1430	1405	1361	1382	1306	1316	1348	1383	14208

¹¹ Bílý kruh bezpečí. Statistiky. Blíže viz <https://www.domacinasili.cz/statistiky/>.

Tabulka 5 Přehled počtu vykázaní Policií ČR podle krajů¹²

Kraj	Zpracoval Bílý kruh bezpečí ve spolupráci s APIC ČR – 14. 6. 2019												2019
	Celkem v jednotlivých letech												
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Jihočeský	3	5	2	5	4								19
Jihomoravský	5	7	6	1	14								43
Karlovarský	4	3	5	6	0								18
Královéhradecký	11	10	8	10	8								47
Liberecký	4	7	3	8	6								28
Moravskoslezský	10	11	13	13	4								48
Olomoucký	2	13	8	5	11								39
Pardubický	4	2	3	3	6								18
Plzeňský	1	0	2	2	4								9
Hlavní město Praha	15	16	19	16	14								80
Středočeský	11	14	4	14	13								56
Ústecký	10	20	11	17	16								74
Vysočina	7	4	5	7	7								30
Zlínský	4	4	3	3	5								19
Celkem vykázaní	91	116	92	117	112								528
Z toho opakovaná	7	9	14	13	17								
Tj. %	8%	8%	15%	11%	15%								

Existují praktická doporučení pro výjezd k případům domácího násilí. Podle těchto doporučení by se měl každý policista řídit a jednat podle nich. Tato doporučení mají několik velice důležitých bodů.

Praktická doporučení pro výjezd k případům domácího násilí¹³:

1. Řádně se připravte na výjezd

Každá hlídka, která vyráží k nahlášenému incidentu domácího násilí, by měla být vybavena dokumentací, která je potřeba k řádné evidenci. Dokumentace by měla obsahovat i všechny podklady pro vykázaní násilné osoby (úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí, potvrzení o vykázaní, poučení vykázané a ohrožené osoby a potvrzení o převzetí klíčů).

¹² Bílý kruh bezpečí. Statistiky. Blíže viz <https://www.domacinasili.cz/statistiky/>.

¹³ Policejní prezidium České republiky – Ředitelství služby pořádkové policie - Praktická doporučení pro výjezd k případům domácího násilí

2. Domluvte se s kolegou na taktice

Předchozí domluva mezi kolegy přispívá k jasnému a jednotnému postupování na místě incidentu. Policisté by si zároveň měli domluvit, kdo bude mluvit s ohroženou osobou, a kdo s osobou násilnou. Jednotné jednání při řešení incidentu působí na účastníky profesionálně.

3. Jednou započatý výjezd nikdy nerušte

Ujistěte se, že ohrožená osoba je již v pořádku, stále ještě může být pod vlivem násilně osoby a její výpověď o svém zdraví nemusí být pravdivá. Po navázání kontaktu, vždy požadujte možnost vstoupit do obydlí a možnost mluvit s ohroženou osobou o samotě a osobně se tak přesvědčit, jak situace na místě vypadá. Pokud vás nechce násilná osoba vpustit do obydlí, sdělte mu (jí), že Vás zavazují předpisy k provedení kontroly případného násilného jednání a že bez toho, aniž byste se na vlastní oči přesvědčili o situaci v bytě, nemůžete z místa odjet.

4. Vysvětlete nejprve stranám, proč jste se dostavili a co je zde Vaším úkolem, tzn. zajistit bezpečí a zjistit, co se stalo

Ne zřídka se stává, že osoba, která incident nahlásila, není členem oné domácnosti (většinou se jedná o sousedy), proto odůvodnění své přítomnosti je na místě. Řádně poučte obě strany.

5. Pozor na bezpečnost osob, ale též vlastní

Po vstupu do obydlí dbejte na bezpečnost cizích osob, ale také dbejte na bezpečnost vaši vlastní. Násilnou osobou se takovéto situaci může stát i osoba ohrožená. Jedná tak ze strachu a potřeby se sama chránit.

6. Po celou dobu na místě incidentu ovládejte svou psychiku a zůstaňte nestranný

Situace na místě incidentu může být jakýmkoliv způsobem vyhrocená, můžete mít pocit, že je situace naprosto jasná. Zde je na místě si zachovat profesionální přístup a vše řešit podle domluveného postupu s kolegou.

7. Ověřte přítomnost dětí na místě incidentu

Důležitým krokem v postupu při zajištění místa a jeho bezpečnosti je velmi podstatné se ujistit, zda nejsou na místě přítomny i děti. Pokud jsou na místě děti, je důležité jim zajistit bezpečí a odvést na bezpečné místo stranou od násilné osoby.

8. Ověřte poškození inventáře obydlí nejen s ohledem na vzniklou škodu, ale též na vztah ohrožené osoby ke zničeným věcem

Jedním z možných způsobů, jak může násilná osoba ublížit osobě ohrožené je zničení poškození věci, ke které osoba ohrožená má silný citový vztah.

9. V případě zjištění poranění se zajímejte o typ a mechanismus zranění

Pokud zjistíte, že je ohrožená osoba zraněná, zajímejte se, jak k takovému zranění osoba přišla a zjistěte rozsah zranění. Pokud zjistíte závažné poranění, které potřebuje okamžitou pomoc, přivolejte si pomoc záchranné služby.

10. Nepodceňujte význam evidence

Je velmi důležité si v průběhu zásahu dělat jasné a přesné poznámky. Zapisujte vše, co Vám přijde důležité, každé nepřesnosti.

Doporučení ke komunikaci s účastníky incidentu¹⁴

1. Komunikace s násilnou osobou

Jelikož hrozí možné napadení ze strany osoby násilné, jednání s touto osobou by měl vést policista, který je fyzicky zdatnější. Nejčastěji je osoba násilná člověk, který je navenek slušný a spořádaný občan, proto je velmi důležité být obezřetný a nenechat se takovýmto jednáním zmást. Chování takového člověka může být diametrálně odlišné za přítomnosti policie a jinak se může chovat, když se ocitne s ohroženou osobou v bytě sám. Častým projevem násilné osoby za přítomnosti policie je zlehčování situace a ve většině případů násilná osoba poskytuje omluvy pro své jednání. Tímto jednáním se snaží násilná osoba manipulovat s přítomnými policisty a přesvědčit je, že jeho počínání bylo v pořádku. Důležité je pro policisty také od násilné osoby získat informace, a

¹⁴ Policejní prezidium České republiky – Ředitelství služby pořádkové policie

pokud by se jevílo, že se násilné chování bude opakovat, policista by měl násilné osobě sdělit, že:

- „Násilné chování je nepřijatelné za všech okolností a není pro něj žádná omluva
- Má-li násilná osoba s ohroženou osobou spory, musí je řešit bez použití násilí – v opačném případě se vystavuje násilná osoba nebezpečí postihu.¹⁵“

2. Komunikace s ohroženou osobou

Velmi důležité je při komunikaci s ohroženou osobou vytvořit takové podmínky, ve kterých se ohrožená bude cítit chráněná. Za těchto podmínek je možné získat od osoby ohrožené maximální možné množství informací pro důkazní účely, osobu ohroženou lze snadněji motivovat k řešení její momentální situace a zajistit si s ní také další případnou spolupráci. Při vytěžování osoby ohrožené jí vždy věřte, běžně se stává, že osoba ohrožená udává jen zlomek informací o páchaném násilí. Stává se, že i takové informace jsou někdy od ohrožené osoby bagatelizované, protože realita bývá většinou mnohem horší. Při práci s ohroženou osobou je nutné jí poskytnout důvěru a porozumění, protože jednání s osobou, která je v ohrožení domácího násilí vyžaduje velmi citlivou a trpělivou komunikaci. Vhodné je při komunikaci jí vysvětlit, co je v tuto chvíli vaší úlohou, poskytněte jí útěchu a pochopení a zároveň ohrožené osobě předejte kontakty na další služby, které jsou v místě dostupné, zejména na intervenční centra. Velmi vítaná je pomoc, ukázat možnosti, jaké osoba ohrožená má, nebo jí poskytnout další informace o místech, které jsou připraveny jí pomoc poskytnout. Také je velmi důležité řádně osobu ohroženou poučit o právech a možných postupech (viz Příloha 5 Poučení ohrožené osoby).

3.5 Lékařská pomoc

Jones ve své práci uvádí, že domácí násilí má pro oběti dlouhodobě negativní zdravotní účinky i poté, co násilí skončilo. Podle něj domácí násilí může zapříčinit i špatný zdravotní stav, snížit kvalitu života, životní úroveň a vyššího využívání nemocničních zařízení. Zároveň poukazuje na rozmístění zranění na tělech žen, kde se zranění objevují

¹⁵ Policejní prezidium České republiky – Ředitelství služby pořádkové policie - Doporučení ke komunikaci s účastníky incidentu

nejčastěji. Mezi tato místa, která řadí jako ke krátkodobým následkům domácího násilí, patří obličej, krk, horní část trupu, poprsí nebo oblast břicha. Zranění, ke kterým mohou patřit i ty méně nápadné a často dlouhodobé zdravotní problémy. Jako je třeba ztráta chuti k jídlu, chronický strach a bolesti, stres, gastrointestinální a gynekologické problémy (Jones et al. 2003).

Pokud se podíváme na roli zdravotníků při prevenci a pomoci obětem domácího násilí, zjistíme, že to jsou právě zdravotníci, kteří mají jedinečnou a významnou pozici. Tato pozice jim umožňuje identifikovat u pacienta (oběti) rysy domácího násilí, protože většina obětí domácího násilí v lékařské péči skončí, ať už se jedná o zranění zapříčiněného partnerem, nebo jiného zranění či onemocnění. Proto je velmi důležitá důvěra mezi pacientem a ošetřujícím zdravotnickým personálem. Často se stává, že návštěva u lékaře je prvním krokem k tomu, aby se oběť o svém problému svěřila. Velmi důležité je také ze strany zdravotního personálu tento problém nepřehlížet a věnovat mu veškerou možnou pozornost. Důležité je také u zdravotníků pochopení a podpora oběti, dále nemají hodnotit ale důvěřovat tomu, co jim pacient sděluje. Cílem by měla být snaha poskytnout oběti co možná nejvíce informací, ale zároveň by ji personál neměl tlačit do řešení, které se jim zdá správné. Pokud je oběť schopná a ochotná hovořit o své zkušenosti s domácím násilím, zdravotní personál by měl vytvořit bezpečné prostředí.

Existují různá doporučení pro vedení rozhovoru s obětí domácího násilí, která doporučují:

- Proaktivní přístup – ptát se na násilí v rodině, napomáhá při vytváření důvěry
- Poskytnutí informací – jaké zůstanou důvěrné, popř. o situacích, které se musí hlásit
- Udržování očního kontaktu a pozorného naslouchání
- Jasně pojmenování nepřijatelnosti jakýchkoli forem násilí ve vztahu
- Důvěřujte sdělení oběti

K čemu by nemělo dojít, pokud je veden rozhovor s obětí:

- Neptat se na násilí v přítomnosti partnera či jiné osoby
- Nebagatelizovat sdělení pacientky

TEORETICKÁ ČÁST

- Nevézt rozhovor na veřejném místě
- Při rozhovoru si nic nepoznamenávat, pokud je to nutné, vše pacientovi vysvětlit
- Vyhnout se obviňování a otázkám, které degradují pacienta (otázky typu: „Proč s ním tedy stále jste?“)

4 DOMÁCÍ NÁSILÍ V ČESKÉ REPUBLICCE

4.1 Výzkumy

4.1.1 Mezinárodní výzkum násilí na ženách

Mezinárodní výzkum násilí na ženách (UNICRI et al. 2013) (IVAWS – International Violence Against Women Survey) se v České republice konal od 1. května do 30. října 2002. Soubor se zaměřoval na výzkum jednotlivých žen v České republice, které byly starší 18 let. Jen v České republice se jednalo o výběrový vzorek 1 980 žen. Vzhledem k mezinárodnímu rázu výzkumu se k výzkumu přistupovalo metodologicky ve všech účastnících se zemích stejně. Celkem se výzkumu zúčastnilo 20 zemí¹⁶. Metodika tedy vychází z mezinárodního průzkumu ICVS (International Crime Victim Survey). Ve výzkumu se použil dvoustupňový náhodný výběr, jednalo se o náhodný výběr domácností a náhodný výběr respondentky pomocí „birthday rule“ (tj. tedy podle data narození).

Výzkum si stanovil za cíl získat kvalitní a spolehlivé informace fenoménu domácího násilí. Zaměřil na ženy z více než 20 států světa. Tento výzkum byl společným dílem UNICRI (tj. United Nations Interregional Crime and Justice Reserch Institute), HEUNI (European Institute for Crime Prevention and Control) a Statistics Canada. Mezi hlavní cíle výzkumu řadíme i následující:

- *„Stanovit úroveň viktimizace žen v různých zemích a vytvořit základ pro pravidelné viktimizační výzkumy v oblasti násilí v rodině.*
- *Podpořit výzkum v oblasti násilí na ženách v různých státech světa, zejména v rozvojových zemích,*
- *Zvýšit povědomí o domácím násilí jakožto existujícím sociálním problému,*

¹⁶ Seznam zemí, které se účastní Mezinárodního výzkumu násilí na ženách:
Vyspělé země: Kanada, Finsko, Itálie, Švýcarsko, Nizozemí, Velká Británie, Austrálie
Střední a Východní Evropa: Česká republika, Estonsko, Polsko, Maďarsko, Ukrajina
Střední Amerika: Trinidad
Latinská Amerika: Argentina, Kostarika, Paraguay, Uruguay
Asie: Indonésie, Pákistán, Kazachstán, Filipíny, Bangladéš, Čína
Afrika: Jihoafrická republika

- *Poskytnout bázi pro případná legislativní opatření na národní úrovni, zejména v oblasti ochrany obětí, a poskytnout doporučení pro prevenci domácího násilí.* (Dohnal et al. 2017, s. 14)“

Výzkumná karta byla rozdělena na osm částí. Do první části A se zařadily ženy, které odmítly z různých důvodů se účastnit výzkumu. Důvody odmítnutí výzkumníci rozdělili podle toho, kdo odmítl účast na výzkumu: odmítnutí ze strany respondentky (tj. nedostatek času, jazyková bariéra, důvod neznámý, předchozí špatná zkušenost s dotazováním, vadilo téma výzkumu), nebo účast na výzkumu odmítl jiný člen domácnosti.

Druhá část výzkumu (část B) se zaměřila na obecné charakteristiky. Do této charakteristiky můžeme zařadit otázky na rodinný stav, s kým žena žije ve společné domácnosti, její nejvyšší dokončené vzdělání. Ke konci této části následovaly otázky náboženské a socioekonomické.

Třetí část (část C) se zaměřila na zkušenosti s násilím. Otázky v této části směřují na násilnou osobu, jaký vztah k němu žena měla, jak často a jaké útoky se objevovaly.

Čtvrtá část (část D) se věnovala násilí mimo partnerský vztah. Zjišťovalo se o jakou osobu a o jaké násilné útoky se jednalo. Jestli byl útočníkem jedinec, nebo zda se jednalo o skupinu násilných osob. Také jestli byl útočník pod vlivem alkoholu či omamných látek, kde se útok stal, jaké oběť utrpěla zranění a jestli byla potřeba lékařského vyšetření. Dále se otázky zaměřily na individuální pocity oběti, jestli jí byla poskytnutá pomoc a která byla účinná. Dále se zjišťovalo, jestli oběť incident ohlásila na policii, pokud ne, tak jaké k tomu měla důvody a zdali měla oběť dostatečné informace.

Pátá část (část E) se zaměřila oproti části D na násilí v partnerském vztahu. Tedy otázky v této části jsou shodné s otázkami v části D, jen s tím rozdílem, že se pátralo po osobě násilné v kruhu rodiny. Za násilnou osobu se považoval současný, ale i bývalý manžel, partner i přítel.

Šestá část (část F) se snažila charakterizovat bývalého partnera. Otázky směřovaly na dobu trvání vztahu, zaměstnání jak ženy, tak muže. Věk, vzdělání, národnost, náboženství, alkohol, drogy, a jestli měl partner někdy problémy s policií.

Sedmá část (část G) se zase snažila charakterizovat současného partnera. Otázky se opět shodují s otázkami v šesté části.

Osmá část (část H) se zaměřila na zkušenosti z původní rodiny, jak z původní rodiny současného partnera, tak partnera bývalého. Tyto otázky na původní rodinu byly také položeny respondentce. Otázky na výskyt domácího násilí ve své původní rodině. Jaké vztahy byly mezi vlastními rodiči. Pokud se násilí objevovalo, jak často, v jaké míře a proti komu bylo násilí páchané. Dále se výzkumníci taktně ptali na zkušenosti se sexuálním obtěžováním, popř. jinou formou sexuálního nátlaku do ženinych 16 let. Otázky se týkaly vztahu mezi ženou a násilníkem, jak často byla žena donucena či nucena k této formě/formám sexuální aktivity a jakou osobou (otec, nevlastní otec, matka, nevlastní matka, pěstoun, pěstounka, matčin přítel, bratr, sestra, jiný příbuzný/osoba).

Poslední část (část I) se týkala pouze jedné otázky a to otázky ohledně čistého příjmu celé domácnosti, tj. součet všech čistých měsíčních příjmů členů domácnosti po odečtení všech daní, srážek apod.

Jestliže se podíváme na výsledky fyzického násilí, které ženy zažily od svého bývalého partnera, tak 259 žen odpovědělo, že ano. Pokud se zaměříme na jednotlivé aspekty fyzického násilí, př. vyhrožování fyzickým násilím, tak ženy odpověděly kladně ve 411 případech.

4.1.2 Reprezentativní výzkum Domácího násilí 2006 – STEM

Již druhý sociologický reprezentativní výzkum pro občanské sdružení Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR a.s., který proběhl v červenci 2006, vytvořila agentura STEM (Copyright Bílý kruh bezpečí 2006). Cílovou skupinou v tomto výzkumu byli obyvatelé České republiky starší 15 let. Ve výzkumu byla použita metoda kvótního výběru podle kritérií pohlaví, věku, vzdělání, regionu a velikostního pásma bydliště. Pokud se zaměříme na techniku sběru dat, využila se možnost standardizovaných rozhovorů „face to face“, tedy rozhovory tváří v tvář, které byly provedené školenými tazateli z agentury STEM. Celkem bylo ve výzkumu využito dat od 1690 respondentů.

Výzkum byl rozdělen na čtyři části. První část se zaměřovala převážně na celkové povědomí dotazovaných o domácím násilí. Tedy co znají o domácím násilí, jaké mají

představy o četnosti výskytu, představy o aktérech (tedy osobách násilných) a obětech (osobách ohrožených), dále také o informovanosti a o způsobech reakce na domácí násilí a jaké jsou možnosti pomoci.

Druhá část se zaměřila na postoje k domácímu násilí. V této části se výzkumníci zajímali o postoje k domácímu násilí jako společenskému jevu, jak se domácí násilí rozeznává, jestli je to násilí vůči blízkému člověku nebo jestli se jedná o násilí páchané na cizí osobě. Zároveň se pozornost zaměřila na schopnost, jak se rodina vyrovnává s domácím násilím, jaké jsou role státu, okolí, nebo jaké jsou nejideálnější modely chování oběti a vůbec jaká je ochota a schopnost pomoci.

Třetí část výzkumu se zaměřila na zkušenost s domácím násilím mezi partnery. Jestli se jednalo o přímou (tedy osobní) zkušenost nebo o zkušenost zprostředkovanou (z doslechu). Výzkumníci se v této části zajímali o to, jaká je ochota vypovídat o zkušenostech s domácím násilím, jestli byly přítomny děti a jaké bylo chování oběti. Zároveň se zjišťovalo prostředí a charakteristika aktérů domácího násilí, dále také formy a podoby partnerského násilí.

Čtvrtá a poslední část se zajímala o reflexi opatření na ochranu proti domácímu násilí. V této části najdeme názory na současnou situaci (tj. zákony, pomoc poskytovaná obětem). Zároveň pojednává o změnách, které nastaly v posledních pěti letech. Stejně jako se v třetí části zajímali o účinnost jednotlivých zdrojů pomoci, tak se ve čtvrté části zajímají o znalost institucí a o opatření, které existují na ochranu proti domácímu násilí.

Z výzkumu vyplývá, že ve velké části případů s domácím násilím se jedná o dlouhodobý problém (59 %), objevuje se stále častěji (52 %) a obvykle případy domácího násilí zahrnují fyzické násilí (81 %) a ve valné většině se pojí i s násilím psychickým (48 %).

4.1.3 Vybrané problémy z oblasti domácího násilí v České republice

Studie Vybraných problémů z oblasti domácího násilí v České republice vytvořil institut pro kriminologii a sociální prevenci v roce 2014. Výzkum se zaměřil na ženy, které vyhledaly ubytování v azylových zařízeních, které kvůli násilnému chování svého partnera vůči své osobě opustily domov a ocitly se v azylovém zařízení. Výzkum se zaměřil na zjištění základních sociodemografických charakteristik žen využívajících

ubytovacích služeb azylových domů. Zjišťoval konkrétní násilné chování, které ženy zažily od svých partnerů a také fyzické následky jeho činů. A také především zjišťoval za jakých okolností a odkud se ženy dostaly do azylového zařízení. Soubor dat byl získán pomocí anonymních dotazníků, který každá žena vyplňovala dobrovolně a samostatně. Osloveno bylo na 99 azylových zařízení a z toho 64 azylových domů uvedlo, že aspoň jedna ubytovaná žena je obětí násilí ze strany svého partnera. Sběr dotazníků od respondentek proběh v období od konce února do konce března roku 2013. Celkem bylo rozesláno 226 dotazníků, ale pouze 138 se jich navrátilo, jedná se tedy o 61,1 % úspěšnost návratnosti. Vyřazeno bylo 14 dotazníků.

Z dotazníků se zjistilo, že do azylových center se ženy dostaly kvůli chování svého přítele, za kterého nebyla provdána, v 50,8 % případů (63 osob). U 33 žen se jednalo o manžela (33 %), u jedné pětiny se jednalo o bývalého manžela nebo přítele (28 žen) (Martinková et al. 2014).

4.1.4 Násilí na ženách: průzkum napříč EU

Tento průzkum je prvním průzkumem všech evropských zemí, tedy všech 28 členských států. Cílem tohoto průzkumu bylo získat data od dotazovaných „žen, ohledně jejich zkušenosti s fyzickým, sexuálním a psychickým násilím, včetně případů partnerského násilí („domácí násilí“) (FRA 2014, s. 3)“, získat data o fenoménu pronásledování, sexuálního obtěžování, obtěžování a násilí prostřednictvím informačních technologií. Dále také u žen sledoval, jaké jsou jejich zkušenosti s násilím v dětství. Průzkum provedla FRA¹⁷ v celé Evropské Unii na žádost Evropského parlamentu a Rady Evropské Unie, kteří chtěli získat údaje o násilí na ženách. Počet uskutečněných rozhovorů s ženami z 28 států bylo celkem 42 000. V každém členském státě EU bylo namátkově vybráno 1 500 žen s výjimkou Lucemburska, kde vzorek čítal pouze 900 žen. Pomocí metody náhodného výběru, by získán reprezentativní vzorek z populace žen ve věkovém rozmezí 18. – 74. let. Rozhovory probíhaly metodou „face to face“, tj. tváří v tvář, přičemž tazatelé byly opět pouze ženy, které prošly školením o problému, kterým se zabývá tento průzkum. Cílem školení ženy-tazatelky bylo, aby byl zajištěn citlivý a důvěrný přístup k respondentkám. Dotazník byl formulován do 12 částí:

¹⁷ FRA – jedná se o Agenturu EU pro základní práva

PRAKTICKÁ ČÁST

- A Úvod
- B Zdraví, pocit bezpečí, povědomí o dostupných službách
- C Sexuální obtěžování
- D Zkušenost s násilím od cizích lidí
- E Zkušenost s násilím od současného partnera
- F Otázky ohledně zázemí stávajícího partnera
- G Zkušenosti s násilím od bývalých partnerů
- H Pronásledování
- I Zkušenost s násilím v dětství
- J Sociodemografické otázky, které se týkají respondentky
- K Závěrečné otázky
- L Dotazník, který vyplňuje respondentka sama

Součástí dotazníku, u jehož vyplňování byla přítomna tazatelka, byla i část (část L), u které tazatelka přítomna nebyla. Tato část byla podána respondentce poté, co byly vyplněny části A až K za přítomnosti tazatelky. Část L byl samostatný krátký dotazník, ve kterém respondentky získaly možnost, jak se jiným způsobem vyjádřit ke svým zkušenostem s násilím ve větší anonymitě, než při „face to face“ dotazníku. Respondenkám byla dána obálka, do které tuto část vložily a uzavřely, zároveň byly ujištěny, že se tato obálka neotevře tazatelkou, ale až centrálním výzkumným týmem, ke kterému je poslána odděleně od zbytku dotazníku.

Z výsledků vyplývá, že na výzkumnou otázku, jestli žena zažila fyzické násilí od svého partnera, od doby kdy jí bylo 15 let, kladně odpovědělo 19 % dotázaných žen, průměrná hodnota v rámci EU na tuto otázku je 20 %. S největším procentem kladných odpovědí na tuto otázku se v žebříčku států umístila Litva s 31 %, nejnižše se umístilo Španělsko s 12 %.

Jednou z otázek byla také zaměřena na psychické násilí od partnera, od 15 let věku. Průměrná hodnota v EU je 43 %, bohužel v České republice se ukázalo, že tuto formu násilí zažilo 47 % žen. Největší hodnota byla zjištěna v Dánsku s 60 %, zatímco nejmenší zjištěná hodnota byla 31 % v Itálii.

Další otázka směřovala na sexuální násilí od partnera od 15 let. Česká republika se umístila v žebříčku se 7 % kladných odpovědí, přičemž nejvíce kladných odpovědí

bylo v Dánsku (11 %), naopak nejméně bylo v Řecku (3 %). Průměrná hodnota pro tuto otázku bylo 7 % (European Union Agency for Fundamental Rights 2012).

Z výsledků studie vyplývá, že jedna z tří žen (33 %) má zkušenost s fyzickým a/nebo sexuálním násilím od svých 15 let. Za posledních 12 měsíců před výzkumem ženy zažily fyzické a/nebo sexuální násilí v 8 %. Jedna z dvaceti žen (5 %) uvedla, že byla znásilněná.

4.1.5 Výroční zpráva ROSA

Podle výroční zprávy ROSA z roku 2016 se zjistilo, psychické násilí uvedlo 345 žen (345 je 100 %), fyzické násilí celkem 255 žen (74 %), ekonomické násilí celkem 246 žen (71 %), sexuální násilí zažilo celkem 128 žen, což činí 37 %. Zároveň ve výroční zprávě uvádějí, z jakého zdroje se klientka do centra pro ženy ROSA dostala. Nejčastěji se klientka o centru ROSA dozvěděla z internetu (29,94 %), druhým zdrojem byla kamarádka či známí (21,19 %). Třetím zdrojem informací byl *Orgán sociálně-právní ochrany dětí* (OSPOD, 14,41 %). Nadále byly získané i informace, které se týkaly vzdělání klientek a zároveň i jejich partnerů. Pouze se základním vzděláním navštívilo centrum 23 žen, u žen s vysokoškolským vzděláním už se jednalo o číslo 159 (44,91 %). Druhý nejvyšší počet měly ženy se středoškolským vzděláním, a to 149 žen (42,09 %). Vzdělání násilných partnerů, kteří měli vysokoškolské vzdělání, bylo 122 mužů (34,47 %), středoškolské vzdělání mělo 132 mužů (37,29 %). Pouze základního vzdělání dosáhlo 29 násilných mužů.

Pokud se podíváme na vztahy žen k agresorům, tak v 173 případech se jednalo o manžela (48,87%). U 11 % žen se násilí vyskytuje ze strany bývalého partnera i poté, co byli již rozvedeni (u 39 případů). Bohužel byly zaznamenány i případy, kdy byl násilníkem syn ženy, která vyhledala pomoc (3 případy, 0,85 %). V jednom případě v roli násilnice figurovala dcera ženy (0,28 %) (ROSA - centrum pro ženy 2017).

4.2 Porovnání teoretické části bakalářské práce s výzkumy uskutečněné v České republice.

4.2.1 Mezinárodní výzkum násilí na ženách

V Mezinárodním výzkumu násilí na ženách se zaměřili na obecné charakteristiky žen, jaké měly zkušenosti s násilím od 16 let. Nejen, že se výzkum dotazoval žen, kdo byla osoba, která vyhrožovala násilím či násilí páchala, ale také se zajímal o počet incidentů, kdy naposledy se nějaký stal. Dotazník obsahoval také otázky, které se týkaly druhů domácího násilí. Osobnost oběti je známá již z výběru vzorku, kdežto otázka osoby násilné je v dotazníku velmi propracovaná.

Na konci své práce jsem uvedla několik center, ve kterých může osoba ohrožená nalézt pomoc. Mezinárodní výzkum násilí na ženách se touto otázkou také zabývá. Nejen, že se zajímá, jestli žena navštívila některou organizaci zaměřenou na pomoc obětem násilí, ale také se zajímá, zda-li byla jejich poskytnutá pomoc účinná.

Další částí teoretické práce byla podkapitola zaměřená na otázku oznámení násilného incidentu na policii. Dotazník se zaměřil, zda incident oznámila sama, nebo byl incident oznámen třetí osobou. Pokud byla odpověď na otázku oznámení ženou záporná, dotazník se ptal i na důvod, proč incident sama neoznámila. Ke konci dotazníku směřovaly jeho otázky na charakteristiku bývalého násilného partnera – ohledně jeho zaměstnání, vzdělání, náboženství. Také otázky peněz, jak dlouho mezi nimi vztah trval a jestli bývalý partner neměl problémy s návykovými látkami či alkoholem.

Úplný závěr dotazníku se tázal žen, jestli a jaké měly zkušenosti z dětství ve své rodině s domácím násilím, jaké bylo dětství bývalého násilného partnera a současného partnera.

Při porovnávání tohoto výzkumu, jsem došla k závěru, že se tento výzkum z velké části shoduje s teoretickou částí této práce.

4.2.2 Reprezentativní výzkum Domácího násilí 2006 – STEM

Reprezentativní výzkum Domácího násilí se již od počátku uskutečněných rozhovorů liší od mé teoretické části práce. Tento výzkum domácího násilí se uskutečňuje na obyvatelích České republiky, kteří jsou starší 15 let. Osoba ohrožená se tedy neomezuje pouze na ženy, ale rozhovorů se zúčastnili i muži.

První část rozhovorů se zaměřila na celkové povědomí o domácím násilí. Co jednotlivci považují za domácí násilí, jejich představy o výskytu, o samotných osobách ohrožených a o osobách násilných. V této části respondenti odpovídali i na otázku, jestli mají povědomí o možnostech pomoci. Co se objevuje v druhé části rozhovorů navíc, oproti teoretické části, je to, že se řeší ideální modely chování oběti a jak se celkově rodina vyrovnává s výskytem domácího násilí. Zároveň se také tato část výzkumu zaměřuje na pomoc, kterou poskytuje stát a okolí oběti. V teoretické části bakalářské práce se o možnostech pomoci také zmiňuji.

Otázky na druhy a podoby domácího násilí se objevují v třetí části rozhovoru. V této části se také pojednává o přítomnosti dětí, jako svědků domácího násilí. Stejně jako v Mezinárodním výzkumu násilí na ženách se i tento výzkum zajímá, jestli byla poskytnuta pomoc, od koho byla poskytnuta a jestli byla pomoc účinná. Taktéž pojednává o charakteristice násilné osoby, o prostředí, ve kterém se domácí násilí odehrává.

V poslední části výzkumu se tazatelé ptali na názory spojené s domácím násilím, jak ho respondenti vnímají a jestli zaznamenali nějaké změny týkající se problematiky domácího násilí.

4.2.3 Vybrané problémy z oblasti domácího násilí v České republice

Tento výzkum byl zaměřen na výzkum žen, které se staly obětí domácího násilí a vyhledaly pomoc a ubytování v azylových zařízeních. Jelikož se výzkum zaměřoval na ženy ubytované v azylových zařízeních, tak se pokládané otázky točí kolem typu azylového zařízení, ve kterém, po jakou dobu zde byly a odkud přišly. Ženám byly také pokládány otázky na jejich dosažené vzdělání a sociální status. V souladu s teoretickou částí byly ženám pokládány otázky na chování partnera, než od něj odešly. Jaká byla frekvence násilí, jaké utrpěly fyzická zranění v důsledku domácího násilí. Výzkum se

také zaměřil na děti, které přišly do azylového domu spolu s matkami, jestli byly svědky domácího násilí. Další shoda je v části, která se zabývá hledáním a poskytnutím pomoci při řešení této problematiky. Zároveň byly ženy tázány, jaké mají finanční zdroje, jestli jsou zadlužené a jaký na ně má vliv bydlení v azylovém domě. Následné otázky se zaměřily na jejich aktuální životní situaci a jaké mají představy o svém dalším bydlení.

Co je na tomto výzkumu jiné, je analýza trestných spisů, která se zabývá partnerským domácím násilím v České republice. Další velký rozdíl je v rozsáhlé kapitole, která se týká právní úpravy ochrany před domácím násilím. Výzkum sleduje vývoj právní úpravy až po právní ochranu, jakou máme dnes. Co považuji za velmi přínosné je podkapitola, která se věnuje nápravnému působení na pachatele domácího násilí ve věznicích.

4.2.4 Násilí na ženách: průzkum napříč EU

Tento průzkum se zabývá celkovým rozsahem a povahou násilí na ženách. Získává data z fyzického, sexuálního a psychického násilí na ženách, včetně partnerského násilí. Pokládané otázky se týkaly zkušeností s pronásledováním, dále se zabývá sexuálním obtěžováním, nebezpečným pronásledováním, což jsou hlavní rozdíly oproti teoretické části v bakalářské práci. Průzkum se shoduje ve zkoumání zkušeností s násilím v dětství, postojů a zjišťuje celkovou informovanost o problematice domácího násilí.

4.2.5 Výroční zpráva ROSA

Jelikož se jedná o výroční zprávu centra ROSA, je zřejmé, že se ve zprávě bude jednat o ženy, které toto centrum navštívily. V této zprávě jsou informace od klientek, které do centra přicházejí s prosbou o pomoc. Takovýto výzkum ukazuje násilí psychické, fyzické sexuální i ekonomické násilí. Také se zjišťuje ekonomický status žen a zdroj, od kterého získaly ženy informace o existenci centra. S touto informací můžeme zjistit, kdo si násilného chování na ženě všiml.

Jelikož je tato zpráva omezená na druhy domácího násilí a zdroje, odkud se žena dozvěděla a dostala centra, je proto z naprosté většiny shodná s teoretickou částí domácího násilí v bakalářské práci.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce pojednává o fenoménu domácího násilí. Pokud mluvíme o domácím násilí, mluvíme o jednom z mnoha závažných problémů dnešní společnosti. Je to závažný problém, který se může objevit u každého, nemusíme brát na zřetel jeho věk, pohlaví, prostředí, ve kterém vyrůstal a žil. Považuji za velmi dobré, že se o této problematice začíná mluvit stále častěji. Mluvit o tomto problému, o jakémkoliv problému, pokládám za důležité a pro společnost velmi prospěšné. I z tohoto důvodu jsem si zvolila problematiku domácího násilí jako téma pro svoji bakalářskou práci.

Na začátku práce jsem se věnovala základní charakteristice a pojmům domácího násilí za využití odborné literatury, která se zabývá tímto tématem. Na odbornou literaturu není bohatá jen Česká republika, ale zejména cizojazyčná odborná literatura. V práci jsem se snažila o přiblížení domácího násilí, jaké jsou jeho znaky, formy a také jaké může mít toto chování následky. Za zvláštnosti tohoto jevu považuji chování oběti, která se sice obává násilného pachatele, ale na druhou stranu ho brání a zároveň také povaha domácího násilí zamezuje, aby orgány a organizace, které poskytují pomoc, mohly v případě potřeby zasáhnout.

Praktická část bakalářské práce se zabývala porovnáním teoretické části s výzkumy, které se uskutečnily na území České republiky. Porovnávala jsem teoretická pozadí výzkumů, čím se zabývaly a na co se případně zaměřily. Dále jsem také zjišťovala, jestli se teoretické části shodují či ne a jestli jsou ve výzkumech zahrnuté další okolnosti, které souvisí s problematikou domácího násilí.

Oběti domácího násilí se mohou potýkat s pocity studu, strachu a bezmoci. Pocit strachu jim zamezuje se někomu svěřit, z velké části se bojí odmítnutí a nepochopení. Pokud se žena rozhodne, že chce se svým osudem něco dělat, existují i v České republice organizace, které se přímo na pomoc obětem domácího násilí zaměřují. Organizace ROSA nebo ACORUS, jsou zrovna ukázkou těch organizací, které poskytují obětem odborné služby, které jim v takto těžké situaci dokážou pomoci.

Bohužel domácí násilí s sebou nese i negativní následky. Jelikož je velmi často násilným pachatelem osoba známá, a nezdá se jí práve osoba velmi blízká, nastává pro oběť velmi těžká situace, protože se snaží zachovat rodinu pohromadě. Nejedná se

pouze o fyzické a psychické následky, u většiny obětí nastávají problémy i poté, co se s násilnou osobou přestaly již stýkat. U oběti tedy mohou vzniknout problémy, se kterými se bude vypořádávat po celý svůj život a tím jí znemožní žít život naplno. Bohužel problémů, které se týkají domácího násilí, je mnoho. Velký problém, který se pojí s domácím násilím, je jeho nevěřejnost. Nevěřejnost, tedy nemožnost společnosti kontrolovat, co a kdy se odehrává za „zavřenými dveřmi“ domácnosti.

Aby se domácí násilí mohlo aktivně řešit, muselo by dojít k celkové osvětě společnosti, která by si uvědomila, že domácí násilí není pouhou záležitostí jednotlivce, ale celé naší společnosti. Společnost si musí uvědomit, co domácí násilí je a jak je závažné. K řešení této problematiky by mohlo přispět i odstranění zažitých mýtů, které jsou v naší společnosti hluboce zakořeněné. Ty totiž přispívají k netečnosti okolí, když se s domácím násilím setkají. Bohužel jedním z mýtů je také představa, že domácím násilím trpí pouze ženy a děti. V současné době je toto tvrzení vyvráceno mnoha výzkumy, které se zaměřují na mužské oběti domácího násilí. Nejenom, že se obětí může stát muž, ale také osoby, které jsou určitým způsobem znevýhodněné, tj. senioři či osoby se zdravotním postižením.

Myslím si, že ke zvýšení informovanosti o problematice domácího násilí, by přispěla informovanost nejenom na úrovni laické, ale také by se měla informovat i odborná sféra společnosti, zejména lékaři, sociální pracovníci a ošetřovatelé.

Při vytváření mé bakalářské práce mne téma domácího násilí tak pohltilo, že jsem se rozhodla se této problematice věnovat nadále i ve svém profesním životě. Konkrétně dobrovolnickou činností ve společnosti ROSA a i při dalším vzdělávání. To považuji za největší úspěch celé práce. Mé osobní naplnění.

6 LITERATURA

ABRAMSKY, Tanya, Charlotte H WATTS, Claudia GARCIA-MORENO, Karen DEVRIES, Ligia KISS, Mary ELLSBERG, Henrica AFM JANSEN a Lori HEISE, 2011. What factors are associated with recent intimate partner violence? findings from the WHO multi-country study on women's health and domestic violence. *BMC Public Health* 2011 11:1 [online]. **11**(1), 109. ISSN 1471-2458. Dostupné z: doi:10.1186/1471-2458-11-109

ALI, Parveen Azam, Katie DHINGRA a Julie MCGARRY, 2016. A literature review of intimate partner violence and its classifications. *Aggression and Violent Behavior* [online]. B.m.: Pergamon, **31**, 16–25 [vid. 2019-02-10]. ISSN 1359-1789. Dostupné z: doi:10.1016/J.AVB.2016.06.008

BARNETT, Ola, Cindy L. MILLER-PERRIN a Robin D. PERRIN, 2005. *Family violence across the lifespan: An introduction*. B.m.: SAGE Publications, Inc.

BEDNÁŘOVÁ, Zdena, 2009. *Domácí násilí : zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus. ISBN 9788025454220.

BENEDICTUS, T De, J Jaffe - Helpguide: Mental Health ISSUES a Undefined 2004, 2006. Domestic violence and abuse: Types, signs, symptoms, causes, and effects. *Helpguide: Mental Health Issues, 2004*. [online]. [vid. 2019-06-23]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Jaelline_Jaffe_PhD/publication/265155866_Domestic_Violence_and_Abuse_Types_Signs_Symptoms_Causes_and_Effects/links/568e76e008aef987e567ba50/Domestic-Violence-and-Abuse-Types-Signs-Symptoms-Causes-and-Effects.pdf

BREIDING, MJ, MC BLACK a GW RYAN, 2008. Prevalence and risk factors of intimate partner violence in eighteen US states/territories, 2005. *American journal of preventive medicine* [online]. **34**(2), 112–118 [vid. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0749379707006447>

BUSKOTTE, Andrea. a Lucie VANÍČKOVÁ HORNÍKOVÁ, 2008. *Z pekla ven : žena v domácím násilí*. B.m.: Computer Press. ISBN 9788025117866.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila, nedatováno. *Policejní psychologie* [online] [vid. 2019-04-02]. ISBN 9788073805814. Dostupné z: <https://www.alescenek.cz/zbozi/102787/policejni-psychologie-2-vydani/>

ČÍRTKOVÁ LUDMILA, 2004. *Forenzní psychologie*. B.m.: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-86473-86-4.

ČÍRTKOVÁ LUDMILA, 2008. Domácí násilí – případ k zamyšlení. *Kriminalistický sborník*. **3**.

COPYRIGHT BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, o.s., 2006. *Shrnutí základních výsledků (červenec 2006)* [online] [vid. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/statistiky/shrnuti-zakladnich-vysledku-cervenec-2006/>

COPYRIGHT BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, o.s., 2019a. *Domácí násilí* [online] [vid. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>

COPYRIGHT BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, o.s., 2019b. *SENIORŮ* [online] [vid. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/seniori/>

CUNNINGHAM, A a L BAKER, 2004. What about me? Seeking to understand a child's view of violence in the family. Centre for Children & Families in the Justice System.

DOBASH, Russell P. a Rebecca Emerson DOBASH, 2004. Women's violence to men in intimate relationships: Working on a puzzle. *British Journal of Criminology* [online]. 44(3), 324–349. ISSN 00070955. Dostupné z: doi:10.1093/bjc/azh026

DOHNAL, David, Petra Hokr MIHOLOVÁ, Veronika ŠPRINCOVÁ a Simona DOMESOVÁ, 2017. *Analýza výskytu a latence domácího násilí v partnerských vztazích Autorský tým.*

DOLEŽAL, Jiří X., 2012. *Zpověď týraného muže* [online] [vid. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://psychologie.cz/zpoved-tyraneho-muze/>

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS, 2012. *Survey on violence against women in EU (2012)* [online] [vid. 2019-06-19]. Dostupné z: <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/survey-data-explorer-violence-against-women-survey>

FRA, 2014. *Násilí na ženách: průzkum napříč EU: stručně o výsledcích.* [online]. B.m.: Publications Office [vid. 2019-06-19]. ISBN 9789292393755. Dostupné z: <http://aleph.nkp.cz/publ/skc/008/02/05/008020521.htm>

GOLDENSON, J, R GEFFNER, ... SL Foster - Violence and a Undefined 2007, 2007. Female domestic violence offenders: Their attachment security, trauma symptoms, and personality organization. *Violence and Victims* [online]. 22(5), 15 [vid. 2019-02-10]. Dostupné z: doi:DOI: 10.1891/088667007782312186

HRONOVÁ, Martina a Z.s ROSA - CENTRUM PRO ŽENY, 2017. *Ženy – oběti domácího násilí, statistika za rok 2016.*

IDT BRNO, 2019. *Mýty o domácím násilí versus realita* [online] [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <http://www.idtbrno.cz/myty-o-domacim-nasili-versus-realita>

INTERVENČNÍ CENTRUM LIBEREC, 2018. *Mýty o domácím násilí* [online] [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <http://intervencni-centrum.cipslk.cz/domaci-nasili/myty-o-domacim-nasili>

JONES, Alison Snow, Clifford WYNNE, Janet SCHOLLENBERGER, Jacqueline DIENEMANN, Patricia O'CAMPO, Joan KUB, Jacquelyn CAMPBELL a Andrea Carlson GIELEN, 2003. Intimate Partner Violence and Physical Health Consequences. *Archives of Internal Medicine* [online]. ISSN 0003-9926. Dostupné z: doi:10.1001/archinte.162.10.1157

JURTÍKOVÁ, Hana, 2013. *Azylový dům jako nástroj intervence u obětí domácího násilí*. B.m. Masaryk University.

KAMIL KUNC, Mgr, Jitka POLÁKOVÁ, Bc Soňa HRADECKÁ, Eva HURYCHOVÁ, Mgr Adriena BUDINOVÁ a Mgr Marie KLUSÁČKOVÁ, 2012. *Ekonomické dopady domácího násilí v ČR*.

KEARL, Holly, 2018. *A National Study on Sexual Harassment and Assault* [online]. [vid. 2019-06-26]. Dostupné z: <http://www.stopstreetharassment.org/our-work/nationalstudy/2018-national-sexual-abuse-report/>

KUBÁTOVÁ, Tereza, 2012. *Domácí násilí na ženách* [online]. B.m. [vid. 2019-06-23]. Univerzita Pardubice. Dostupné z: <https://dk.upce.cz/handle/10195/46490?locale-attribute=cs>

LELAURAIN, Solveig, David FONTE, Marie-Anastasie AIM, Nicolas KHATMI, Thibaut DECARSIN, Grégory LO MONACO a Thémis APOSTOLIDIS, 2018. "One Doesn't Slap a Girl but..." Social Representations and Conditional Logics in Legitimization of Intimate Partner Violence. *Sex Roles* [online]. **78**(9–10), 637–652 [vid. 2019-03-14]. ISSN 0360-0025. Dostupné z: doi:10.1007/s11199-017-0821-4

MAKER, AH, M Kimmelmeier - ... Interpersonal VIOLENCE a undefined 1998, nedatováno. Long-term psychological consequences in women of witnessing parental physical conflict and experiencing abuse in childhood. *journals.sagepub.com* [online]. [vid. 2019-02-10]. Dostupné z: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/088626098013005002>

MARTINKOVÁ, Milada, Vladan SLAVĚTÍNSKÝ a Jiří VLACH, 2014. *Vybrané problémy z oblasti domácího násilí v ČR* [online]. ISBN 9788073381394. Dostupné z: www.kriminologie.cz

MARVÁNOVÁ VARGOVÁ, BRANISLAVA HORÁK, Ladislav, Jaroslav PEKARA a Iva PAVLÍKOVÁ, 2016. *Intervence v případech domácího násilí: manuál pro zdravotníky*. Praha: Praha : Rosa - centrum pro ženy, z.s., 2016.

MATOUŠKOVÁ, Ingrid., 2013. *Aplikovaná forenzní psychologie*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-4580-0.

MCCLOSKEY, L A, A J FIGUEREDO a M P KOSS, 1995. The effects of systemic family violence on children's mental health. *Child development* [online]. **66**(5), 1239–61 [vid. 2019-02-26]. ISSN 0009-3920. Dostupné z: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/7555214>

METROPOLITAN POLICE (UK), 2001. *Enough is Enough: Domestic Violence Strategy*.

METROPOLITAN POLICE (UK), 2019. *What is domestic abuse?* [online] [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: https://www.met.police.uk/advice/advice-and-information/daa/domestic-abuse/what-is-domestic-abuse/?_t_id=1B2M2Y8AsgTpgAmY7PhCf%3D%3D&_t_q=Domestic+violence&_t_tags=language%3Aen%2Csiteid%3A9a7e26e6-9ba2-42bf-80ec-103507e5aec9&_t_ip=37.188.172.74&_t_hit.i

PERSEFONA, z. s., 2019. *Mýty a realita* [online] [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <http://www.persefona.cz/myty-a-realita-domaci-nasili>

PETERS, Jay, 2008. Measuring Myths about Domestic Violence: Development and Initial Validation of the Domestic Violence Myth Acceptance Scale. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma* [online]. **16**(1), 1–21 [vid. 2019-05-15]. ISSN 1092-6771. Dostupné z: doi:10.1080/10926770801917780

PLANTY, M, L LANGTON, ... C Krebs - ... Report.(No. NCJ a undefined 2013, nedatováno. Female victims of sexual violence, 1994-2010. *responsesystemspanel.whs.mil* [online]. [vid. 2019-04-01]. Dostupné z: http://responsesystemspanel.whs.mil/public/docs/meetings/20130627/04_Bkgrnd_Pre_p_Materials/Binder_1/Tab_11_US_DoJ_Special_RPT.pdf

RAINN, 2019. *About RAINN* [online] [vid. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.rainn.org/about-rainn>

ROSA - CENTRUM PRO ŽENY, Z.s, 2017. *Ženy – oběti domácího násilí, statistika za rok 2016* [online]. Dostupné z: <https://www.rosa-os.cz/k-stazeni/vyrocnizpravy/>

ROSA - CENTRUM PRO ŽENY, Z.s, 2019. *Bezpečnostní plán - ROSA nezisková organizace* [online] [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <http://rosa-os.cz/informace-prozeny/bezpecnostni-plan/>

ROSA – CENTRUM PRO ŽENY, z.s., 2019. *Stop násilí pro zdravotnictví* [online] [vid. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.stopnasili.cz/pro-zdravotnictvi/vzdelavaci-modul/>

ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ, 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. B.m.: Portál. ISBN 9788073676902.

SMITH, LTJ, P Powell - Home Office Planning and Research UNIT a Undefined 1989, 1989. Domestic violence: an overview. *Home Office Planning and Research Unit (HMSO, London)* [online]. 4 [vid. 2019-02-10]. Dostupné z: <http://www.unce.unr.edu/publications/files/cy/2011/fs1176.pdf>

ŠRÁMOVÁ, Jana, 2007. *Domácí násilí* [online]. 2007. [vid. 2019-06-22]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/81684/pravf_m/

THE LOS ANGELES POLICE DEPARTMENT, 2019. *Domestic Violence: Reasons Why Battered Victims Stay With the Batterers* [online] [vid. 2018-12-17]. Dostupné z: http://lapdonline.org/get_informed/content_basic_view/8877

THE NATIONAL DOMESTIC VIOLENCE HOTLINE, nedatováno. *Path to Safety - National Domestic Violence Hotline* [online] [vid. 2019-06-12]. Dostupné z: <https://www.thehotline.org/help/path-to-safety/>

TOPINKA, Daniel, 2016. *Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu*. Ostrava: SocioFactor s.r.o. ISBN 9788090661509.

UNICRI, HEUNI a STATISTICS CANADA., 2013. *Mezinárodní výzkum násilí na ženách* [online]. Dostupné z: doi:10.14473/CSDA00040

VÁGNEROVÁ, Marie, 2014. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese* [online]. B.m.: Portál [vid. 2019-06-23]. ISBN 9788026206965. Dostupné z: <https://obchod.portal.cz/psychologie/soucasna-psychopatologie-pro-pomahajici-profese/>

VANIČKOVÁ E., HANÁČEK J., KRPÁLKOVÁ J., PAPEŽOVÁ H., Prokopová Z. a Vitoušová P ŠEBLOVÁ J., 2017. *Domácí a genderově podmíněné násilí - manuál pro lékaře* [online]. 1. vyd. Praha: UK - 3. LF, [vid. 2019-06-26]. ISBN 978-80-87878-30-9. Dostupné z: www.mzcr.cz/dokumenty/domaci-a-genderove-podminene-nasili-manual-pro-lekare_15189_3844_3.html

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV, 2016. *Domácí násilí* [online]. [vid. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/chcete-si-stezovat/zivotni-situace/>

WALBY, S a J ALLEN, 2004. Domestic violence, sexual assault and stalking: Findings from the British Crime Survey [online]. [vid. 2019-02-10]. Dostupné z: http://eprints.lancs.ac.uk/3515/1/Domesticviolencefindings_2004_5BritishCrimeSurvey276.pdf

WORLD HEALTH ORGANIZATION, 2017. *Violence against women* [online] [vid. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.who.int/news-room/factsheets/detail/violence-against-women>

YAWN, B, R YAWN a D. UDEN, 1992. American Medical Association diagnostic and treatment guidelines on domestic violence. *Archives of Family Medicine* [online]. 1(39) [vid. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/d3fd/8f15635c120aae74699db1419280b2355fa9.pdf>

Seznam tabulek:

Tabulka 1 Chování agresora a oběti během fází domácího násilí (ROSA – centrum pro ženy 2019)	22
Tabulka 2 Celkový počet hodin podle počtu případů za rok 2018	35
Tabulka 3 Přehled počtu vykázaní policií ČR dle krajů v roce 2018	35
Tabulka 4 Přehled počtu vykázaní policií ČR v jednotlivých letech 2007 - 2018	36
Tabulka 5 Přehled počtu vykázaní Policií ČR podle krajů.....	37

Seznam obrázků:

Obrázek 1 Kruh násilí.....	21
----------------------------	----

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Poučení vykázané osoby	61
Příloha 2 Úřední záznam o vykázaní	62
Příloha 3 Potvrzení o vykázaní.....	63
Příloha 4 Úřední záznam o provedení kontroly.....	65
Příloha 5 Poučení ohrožené osoby.....	66
Příloha 6 Úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí	68
Příloha 7 Kontakty na organizace poskytující pomoc osobám ohroženým domácími násilím	69
Příloha 8 Seznam intervenčních center	71

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019

Počet stran: 1

POUČENÍ VYKÁZANÉ OSOBY

Dle ustanovení §44 až 47 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Jakožto vykázanou osobu Vás poučuji ve smyslu ust. § 44 zákona číslo 273/2008 Sb., o tom, že:

- jste byl(a) v souladu s § 44 odst. 1 cit. Zákona vykázán(a) ze společného obydlí obývaného s ohroženou osobou, jako ž i z bezprostředního okolí společného obydlí stanoveného v potvrzení o vykázání. Vykázání je účinné od okamžiku, kdy Vám bylo ústně oznámeno. Vykázán(a) můžete být i ve Vaší nepřítomnosti,
- vykázání bylo provedeno bez ohledu na stanovisko ohrožené osoby,
- vykázání bude trvat po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení, přičemž tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby,
- v případě podání návrhu na předběžné opatření podle § 400 a násl. zákona číslo 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v průběhu vykázání, se doba vykázání prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.

Jste povinen (na) (dle § 45 odst. 1 písm. A) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- zdržet se vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázání,
- zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které máte ve svém držení

Máte právo (dle ust. § 45 odst. 2 písm. A) až d) cit. zákona):

- vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící Vaší osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užíváte, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si v průběhu vykázání ze společného obydlí věci sloužící Vaší osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro Vaše podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo můžete uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě na adrese Územní odbor Jihlava, Obvodní oddělení Polná, Husovo náměstí 15, 588 13 Polná.
- ověřit si provedení vykázání na čísle tísňového volání 158,
- vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie (adresa a tel. uvedeny výše), přičemž úřední záznam o vykázání bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí.

Dále Vás poučuji o tom, že:

Podle ust. § 44 odst. 5 cit. zákona můžete podat proti vykázání příslušnému krajskému ředitelství policie námitky, a to ústně na místě nebo písemně na adresu do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání. Vaše námitky budou bez zbytečného odkladu přezkoumány a o výsledku budete vyrozuměn(a).

Nesplněním shora uvedených povinností se můžete dopustit přestupku podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích; pokud se dopustíte závažného nebo opakovaného jednání, abyste zmařil(a) vykázání, můžete se dopustit trestného činu podle § 337 odst. 2 zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Po uplynutí lhůty 10 dnů si na policejní služebně (adresa a telefonický kontakt uvedeny výše) můžete vyzvednout klíče, které jste policistovi předal (a) dle 45 odst. 1 písm. d). Klíče Vám budou vydány za předpokladu, že nebyl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 400 a násl. Zákona číslo 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl (a), což stvrzuji svým podpisem:

Poučení provedl(a):

Jméno, příjmení a podpis vykázané osoby

Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis
policisty

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Obvodní oddělení Polná
Husovo náměstí 15, 588 13 Polná

Příloha 2 Úřední záznam o vykázání

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019

Počet stran: 1

Úřední záznam o vykázání

Dne v hod. využil příslušník Policie České republiky:
..... svého oprávnění a podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii
České republiky a

vykázal

Ze společného obydlí:

Který obýval(a) s **ohroženou osobou:**

jakož i z jeho bezprostředního okolí:

na dobu 10 dnů.

počet nezletilých osob žijících ve společném obydlí:

Odůvodnění vykázání:

za policejní orgán:

vedoucí oddělení

Výtisk č. 1 –

Výtisk č. 2 –

Výtisk č. 3 –

Výtisk č. 4 -

Výtisk č. 5 – spis

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019
Počet stran: 2 (1. Str.)

Potvrzení o vykázání

Příslušník Policie České republiky (dále jen „policista“): dne V hod.
využil svého oprávnění podle §44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a

vykázal

pana(i)

ze společného obydlí, které obývá s ohroženou osobou – osobami:

jakož i z jeho bezprostředního okolí **na dobu 10 dnů. Vykázaná osoba se po dobu 10 dnů musí zdržet vstupu do prostoru vymezeného policistou a zdržet se styku a navazování kontaktu s ohroženou osobou.**

Vykázání **bylo – nebylo** provedeno za přítomnosti nezúčastněné osoby.

.....
(otisk kulatého razítka bez státního znaku)
podpis)

Zpracoval:

(hodnostní označení, jméno, příjmení,

Poznámky (námitky vykázané osoby proti vykázání):

Na základě ustanovení § 45 odst. 1 písm. d) zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla vykázaná **osoba vyzvána k vydání všech klíčů** od společného obydlí, z něhož byla vykázána. Na základě této výzvy vykázaná osoba klíče **vydala – nevydala.**

Neuposlechnutím výzvy k vydání klíčů se vykázaná osoba může dopustit přestupku podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona číslo 251/2016 Sb. o některých přestupcích.

Vydání klíčů: dne v hod.

Klíče vydal(a):

(jméno, příjmení, podpis)

Klíče převzal(a):

(hodnostní označení, jméno, příjmení, podpis)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Obvodní oddělení Polná
Husovo náměstí 15, 588 13 Polná

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019

Počet stran: 2 (2. str.)

Vrácení – předání klíčů: dne v hod.

Klíče vrátil(a)

(hodnostní označení, jméno, příjmení,
podpis)

Klíče převzal(a):

(jméno, příjmení, podpis)

Rozdělovník:

Výtisk č. 1 – spis

Výtisk č. 2 – Vykázaná osoba:

Výtisk č. 3 – Ohrožená osoba:

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Obvodní oddělení Polná
Husovo náměstí 15, 588 13 Polná

Příloha 4 Úřední záznam o provedení kontroly

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019
Počet stran: 1

Úřední záznam

o provedení kontroly dodržování povinností vyplývajících z vykázání

Dne v hod. provedla hlídka ve složení podle § 47 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

kontrolu dodržování povinností vyplývajících z vykázání

vydaného dne pod číslem jednacím KRPJ-17935/PŘ-2019-160713.
Další významné skutečnosti a poznámky v průběhu kontroly:

Výsledek kontroly:

Přítomnost vykázané osoby ve společné obydlí: ANO – NE

Přítomnost ohrožené osoby ve společném obydlí: ANO – NE

Přítomnost dětí ve společném obydlí:

Zjištěno porušení zákazu styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou: ANO – NE

Přijatá opatření v případě zjištění nedodržování vykázání nebo zákazu styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou ze strany vykázané:

Záznam zhotovil(a):

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019

Počet stran: 2 (str. 1.)

Poučení ohrožené osoby **dle ustanovení § 44 až 47 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii republiky**

Jako osobu ohroženou Vás poučuji ve smyslu ust. § 44 zákona číslo 273/2008 Sb., o tom, že:

- došlo k vykázaní osoby uvedené v potvrzení o vykázaní z obydlí, které obývala společně s Vámi, jakož i i z jeho bezprostředního okolí vymezeného v potvrzení o vykázaní,
- toto vykázaní je účinné od okamžiku, kdy bylo provedeno, přičemž k vykázaní není nutný Váš souhlas.

Vykázaná osoba je povinna (dle ust. §45 odst. 1 písm. a) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázaní,
- zdržet se po dobu vykázaní vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázaní,
- zdržet se po dobu vykázaní styku nebo navazování kontaktu s Vámi,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které má ve svém držení.
- V případě **porušení podmínek vykázaní** ze strany vykázané osoby neprodleně **informujte Policii České republiky** prostřednictvím tísňové linky 158.

Vykázaná osoba má právo (dle ust. § 45 odst. 1. Písm. a) až b) a § 44 odst. 5 cit. zákona):

- Vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící její osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užívá, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,
- Vzít si v průběhu vykázaní ze společného obydlí věci sloužící k její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo může uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí domluvě, přičemž o termínu, kdy k převzetí věcí osobou vykázanou dojde, budete předem informován(a),
- Podat proti vykázaní námítky, které budou přezkoumány příslušným krajským ředitelstvím Policie České republiky.

Váším právem je:

- Vyzvednout si v příslušného útvaru policie kopii úředního záznamu o vykázaní, přičemž úřední záznam o vykázaní bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do obydlí,
- ve smyslu § 400 a násl. Zákona číslo 292/2013 Sb., o zvláštních nařízeních soudních, podat u příslušného okresního soudu návrh na vydání předběžného opatření spočívajícího v prodloužení vykázaní. Podáním návrhu v průběhu vykázaní provedeného policistou, se zákonná 10denní lhůta prodloužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o Vašem návrhu. Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc od jeho vykonatelnosti (rozhodnutí je vykonané vydáním). Soud může na Váš návrh rozhodnout o prodloužení doby trvání předběžného opatření, předběžné opatření však zanikne nejpozději uplynutím 6 měsíců od jeho vykonatelnosti. V této souvislosti Vás žádáme, abyste informoval(a) Policii České republiky o tom, že jste v průběhu policejního vykázaní podal(a) u soudu návrh na vydání předběžného opatření, popř. o výsledku rozhodnutí soudu.

Dále Vás poučuji o tom, že:

- o vykázaní bude informováno intervenční centrum poskytující psychologické, sociální a právní služby. Toto intervenční centrum Vás bude do 48 hodin od doručení podnětu od Policie České republiky kontaktovat s nabídkou služeb. V případě potřeby se můžete obrátit na jiné instituce, které poskytují psychologické, sociální a další služby v oblasti pomoci obětem domácího násilí. za tímto účelem Vám jsou předány kontakty na instituce v místě bydliště a kontakty na linky s nepřetržitým provozem,
- případným uvedením nepravdivých skutečností se můžete dopustit trestného činu poškození cizích práv podle § 181, pomluvy podle § 184 a křivého obvinění podle §345 zákona číslo 40/2009 Sb., o některých přestupcích,
- v době trvání vykázaní bude provedena kontrola jeho dodržování ze strany vykázané osoby, v této souvislosti Vás žádáme o poskytnutí součinnosti policistům provádějícím tuto kontrolu.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Obvodní oddělení Polná
Husovo náměstí 15, 588 13 Polná

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019
Počet stran: 2 (str. 2)

Poučení ohrožené osoby
dle ustanovení § 44 až 47 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii republiky

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Poučení provedl(a):

Jméno, příjmení a podpis **ohrožené osoby**

Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Obvodní oddělení Polná
Husovo náměstí 15, 588 13 Polná

Příloha 6 Úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí

Č.j. KRPJ-17935/PŘ-2019-160713

Polná 26. Března 2019

Počet stran: 1

Výtisk č.:

**Úřední záznam
o incidentu se znaky domácího násilí (osoby blízké nebo společná domácnost)**

Dne v hod. bylo přijato oznámení k incidentu se znaky domácího násilí (dále jen „incident“). Incident šetřili příslušníci Policie České republiky v místě:

.....

Násilná osoba:

Ohrožená osoba:

Ohrožená osoba je vůči osobě násilné ve vztahu:

Svědci incidentu:

Nezletilé osoby žijící ve společném obydlí:

Násilná osoba obývá společné obydlí s ohroženou osobou: ANO – NE

Jedná se o první incident mezi násilnou a ohroženou osobou:

Při incidentu došlo k:

Ve vztahu jde o jasné rozdělení rolí –(ohrožená X násilná osoba): ANO – NE

Jedná se o domácí násilí:

Zpracoval:

Inspektor:

Kontakty na organizace poskytující pomoc osobám ohroženým domácím násilím (Veřejný ochránce práv 2016, s. 5)

Příloha 7 Kontakty na organizace poskytující pomoc osobám ohroženým domácím násilím

ROSA - informační a poradenské centrum pro ženy

Podolská 25, 147 00 Praha 4
tel.: 241 432 466
e-mail: rosa@telecom.cz;
www.rosa-os.cz
Krizová linka: 602 246 102

Psychosociální centrum Acorus

Dělnická 213/12, Praha 7 120 00
tel.: 283 892 772
e-mail: acorus@oil.cz;
www.acorus.cz
Krizová linka: 283 892 772

profem, o. p. s.

Plzeňská 66, 150 00 Praha 5
tel.: 608 222 277
e-mail: profem@ecn.cz;
www.profem.cz
úterý 9:00 - 12:00 h
středa 17:30 - 20:30 h

Bílý kruh bezpečí

Duškova 20, 150 00 Praha 5
tel.: 257 317 110
www.bkb.cz
Krizová linka: 251 511 313; 257 317 110

RIAPS

Chelčického 39, 130 00 Praha 3
e-mail: riaps@csspraha.cz
www.csspraha.cz/krizove-centrum-riaps
Krizová linka: 222 586 768; 222 586 768

Centrum krizové intervence Praha

tel. 284 016 110

Nadace Naše dítě

Ústavní 91/95, 181 00 Praha 8
e-mail: lb@linkabezpeci.cz;
www.nasedite.cz
Linka právní pomoci: 777 800 002

Dětské krizové centrum

V Zápolí 21, 141 00 Praha 4
tel.: 241 480 511
e-mail: problem@ditekrize.cz
www.ditekrize.cz
Krizová linka: 241 484 149

Ženy bez násilí Brno

kontaktní osoby: Markéta Huňková a
Andrea Rezková
e-mail: zbn02@hotmail.com

Liga lidských práv

Burešova 6, 602 00 Brno
tel.: 545 210 446
e-mail: brno@llp.cz;
www.llp.cz

Magdalenium Brno

e-mail: magdalenium2@centrum.cz;
magdalenium2@volny.cz
www.magdalenium.cz
Krizová linka: 776 718 459

Persefona, o. s. Brno

tel.: 545 245 996 (v pracovní dny 9:00 -
17:00 h)
e-mail: domacinasili@persefona.cz;
www.persefona.cz
Krizová linka: 737 834 345 (9:00 - 17:00
h; každý den)

Dona centrum

Sýpka 25, 613 00 Brno
tel.: 739 078 078
e-mail: donacentrum@donacentrum.cz;
www.donacentrum.cz

Bílý kruh bezpečí

Slovinská 41, 612 00 Brno
tel.: 541 218 122
www.bkb.cz
Krizová linka: 257 317 110; 251 511 313

Bílý kruh bezpečí

Švermova , 772 00 Olomouc;
tel.: 585 423 857
www.bkb.cz
Krizová linka: 257 317 110; 251 511 313

Elpis

Ostrava 28. října 86, 702 00 Ostrava
tel.: 596 611 237, 734 645 275
e-mail: elpis.os@slezskadiakonie.cz;
www.slezskadiakonie.cz

Bílý kruh bezpečí

28. října 124, 702 00 Ostrava
tel.: 597 489 204
www.bkb.cz
Krizová linka: 257 317 110; 251 511 313

Elpis Havířov

Opletalova 4, 736 01 Havířov tel.: 734 862 309, 596 812 764
e-mail: elpis.ha@slezskadiakonie.cz
www.slezskadiakonie.cz

Elpis Třinec

Frýdecká 136, 739 61 Třinec
tel.: 558 320 300, 604 223 971
e-mail: elpis.tc@slezskadiakonice.cz;
www.slezskadiakonie.cz

Občanská poradna

nám. Přemyslovců 14/11, 288 02
Nymburk (2. p. budovy ČS)
tel.: 731 588 632
e-mail: info@opnymburk.cz;
www.opnymburk.cz

Bílý kruh bezpečí

Pospíšilovo nám. 1693, 533 03
Pardubice tel.: 732 923 462 (9:00 - 17:00 h)
www.bkb.cz
Krizová linka: 17:00 - 19:00 h (každé úterý, bez objednání)

**ADRA - Pyramida pomoci a rozvoje
Hradec Králové**

tel.: 495 262 214, 606 824 104
e-mail: poradnahk@adra.cz
www.adra.cz/projekty/projekty-v-cr/poradna-hradec-kralove

Bílý kruh bezpečí

Husova 11, 301 35 Plzeň
tel.: 773 551 311 www:
www.bkb.cz
Krizová linka: 257 317 110; 251 511 313

Most k životu Trutnov

tel.: 499 841 998
e-mail: most.k.zivotu@volny.cz;
www.mostkzivotu.cz

**Občanské sdružení Spirála - DONA
Centrum Ústí nad Labem**

tel.: 472 743 835
e-mail: donacentrum.ul@volny.cz
Linka pomoci: 475 603 390 (nepřetržitý provoz)

Seznam intervenčních center (Veřejný ochránce práv 2016, s. 6)

Příloha 8 Seznam intervenčních center

Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje

Liberecký kraj
Tanvaldská 269, 463 11 Liberec
tel.: 482 750 890, 482 750 899
mail: e-mail: info@cipslk.cz;
www.cipslk.cz

Intervenční centrum občanského sdružení Spirála

Ústecký kraj
K Chatám 22, 403 40 Ústí nad Labem
tel.: 472 743 835, 475 511 811, 475 603 390 (nepřetržitě)
e-mail: spirala.cki@volny.cz;
www.spirala-ul.cz

Pomoc v nouzi, o. p. s.

Karlovarský kraj
Fibichova 852, 356 01 Sokolov
tel.: 359 807 001, 736 514 096, 359 574 087
e-mail:
stepankova@pomocv nouziops.cz;
www.pomocv nouziops.cz

SKP-CENTRUM Pardubice

Pardubický kraj
Jungmannova 2550, 530 02 Pardubice
tel./fax: 464 629 618, 773 087 585; 464 629 623
e-mail: info@skp-centrum.cz;
www.skp-centrum.cz

Středisko sociální prevence Olomouc, p.o.

Olomoucký kraj
Na Vozovce 26, 779 00 Olomouc
tel./fax: 585 754 736, 774 406 453; 585 754 736

e-mail: intervencnicentrum@ssp-ol.cz;
www.ssp-ol.cz

Kontaktní místo Intervenčního centra Olomouc pro oblast Jesenicka

Olomoucký kraj - Poradna pro rodinu
Jeseník Dukelská 436, 790 01 Jeseník
tel.: 584 414 035, 736 472 158

Spondea při ČČK Brno, o. p. s.

Jihomoravský kraj
Sýpka 1351/25, 613 00 Brno
tel./fax: 544 501 121, 739 078 078
(nonstop telefonní linka)
e-mail: Intervencni-centrum@spondea.cz; www.ic-brno.cz

Psychocentrum - Manželská a rodinná poradna kraje Vysočina, p. o.

Kraj Vysočina
Pod Příkopem 934/4, 586 01 Jihlava
tel./fax: 567 215 532; 606 520 546
e-mail: ic.vysocina@volny.cz;
www.psychocentrum.cz

Jekhetani Luma - Společný Svět, o.s.

Středočeský kraj
Erbenova 790, 293 01 Mladá Boleslav
tel.: 777 107 950, 774 607 840
e-mail: luma@luma-mb.cz;
www.luma-mb.cz

Poradenské centrum pro oběti násilí a trestných činů Nymburk

Středočeský kraj
nám. Přemyslovců 14/11, 288 02 Nymburk
tel.: 325 511 148, 775 561 845
e-mail: ic.nymburk@pomocobetem.cz;
www.pomocobetem.cz

**Poradenské centrum pro oběti násilí a
trestných činů Brandýs nad Labem-
Stará Boleslav**

Středočeský kraj
Na Dolíku č. 53, 250 00 Brandýs nad
Labem-Stará Boleslav
tel.: 775 561 847
e-mail: ic.nymburk@pomocobetem.cz;
www.pomocobetem.cz

**Poradenské centrum pro oběti násilí a
trestných činů Kolín**

Středočeský kraj
Na Pustině 1068 , 280 02 Kolín
tel.: 775 561 844
e-mail: ic.nymburk@pomocobetem.cz;
www.pomocobetem.cz

**Poradenské centrum pro oběti násilí a
trestných činů Milovice**

Středočeský kraj
Příčná 194, 289 23 Milovice nad Labem
tel.: 775 561 846, 775 561 848
e-mail: ic.nymburk@pomocobetem.cz;
www.pomocobetem.cz

**Poradenské centrum pro oběti násilí a
trestných činů Mladá Boleslav**

Středočeský kraj
Sirotkova 1242, 293 01 Mladá Boleslav
tel.: 775 561 881
e-mail: ic.nymburk@pomocobetem.cz;
www.pomocobetem.cz

**Intervenční centrum při Oblastní
charitě Hradec Králové**

Královéhradecký kraj
Kotěrova 847/5, 500 03 Hradec Králové
tel./fax: 495 530 033, 774 591 383; 495
530 033
e-mail:
intervencni.centrum@hk.caritas.cz;
www.hk.caritas.cz/ochhk

**Intervenční centrum Ostrava I. pro
Moravskoslezský kraj - Bílý kruh
bezpečí**

Moravskoslezský kraj
Ul. 28. října 124, 702 00 Ostrava
tel.: 597 489 207
e-mail: ic.ostrava@bkb.cz;
www.bkb.cz

Havířov - Slezská diakonie

Moravskoslezský kraj
Opletalova 607/4, Šumbark, 736 01
Havířov
tel.: 596 611 239, 739 500 634
e-mail: ic.ostrava@slezskadiakonie.cz;
www.slezskadiakonie.cz

**Intervenční centrum při Diecézní
charitě v Českých Budějovicích**

Jihočeský kraj
Kanovnická 11, 370 01 České
Budějovice tel.: 386 353 120, 386 350
648, 386 351 887,
mobil:603 281 300
e-mail:
intervencnicentrum@charitacb.cz;
www.charitacb.cz

Centrum sociálních služeb Praha

Hlavní město Praha
Šromova 861/1, 198 00 Praha 9 - Černý
Most
tel.: 281 861 580, 281 911 883, 281 911
883, 604 231 085
e-mail: marie.susterova@csspraha.cz,
icpraha@csspraha.cz
www.csspraha.cz

**Poradna pro rodinu, manželství a
mezilidské vztahy Zlín, p. o.**

Zlínský kraj
U náhonu 5208, 760 01 Zlín
tel./fax: 577 018 265
mobil: 774 405 682
e-mail: ic.zlin@seznam.cz

**Intervenční centrum při Diecézní
charitě Plzeň**

Plzeňský kraj

Cukrovarská 327/16, 301 00 Plzeň

fax: 377 970 197

mobil: 777 167 004 (nonstop telefonní
linka)